БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№292 (10046) | 1962 оной декабриин 13, четверг | Сэн 2 мүнгэн

Н. С. Хрущев К. Р. Родригестэй уулзаба

КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев декабриин 11-дэ Кремль соо Кубын Республикын правительствын худалдаа наймаанай делегацие толгойлогшо Кубын нэгэдэмэл революционно организацинуудай хүтэлбэриин гэшүүн, аграрна реформын национальна институдай президент Карлос Рафаэль Родригестэй уулзаба.

Н. С. Хрущев К. Р. Родригес хоёрой хоорондо хани ёһоной, үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөөн болобо.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян энэ хөөрэлдөөндэ хабаадалсаба.

(ТАСС).

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ СЕССИ ДЭЭРЭ

АГУУЕХЭ ТҮСЭБҮҮДТЭ—АСАРИ ЕХЭ ДЭЛИСЭ

...кабриин 11-дэ СССР-эй ...адахи зарлалай Верхов... Соведэй хоёрдохи сесси хү...рээ үргэлжэлүүлбэ. Үг... ...үр Кремлиин ехэ ордон Кремлиин театр соо боло... Союзай Соведэй болон На...альностьнуудай Соведэй ...амяраа заседанинууд ... арадай этигэмжэтэд ...ин үзэмжэдэ табигдаһан ...Р-эй арадай ажахын хүг... ...ын түсэб, 1963 оной оро... гүрэнэй бюджет зүбшэн ...бэ.

...СР-эй Министрнүүдэй ...дэй Түрүүлэгшын орлог... СССР-эй арадай ажахын ...эй түрүүлэгшэ, депутат ... Дымшицэй болон СССР-...нансын министр, депутат ... Гарбузовай элидхэлнүүд ... **Союзай Соведэй** засе... дээрэ эдэ депутадууд үгэ ...: **В. Я. Исаев** (Ленин..., **Ш. К. Коспанов** (Каза... ССР), **Г. М. Дубина** ...вагай область), **Д. И.** ...**адзе** (Грузиин ССР), ...**харов** (Таджигай ССР), ...Р-эй Министрнүүдэй Со... дэргэдэхи газай про...енностиин главна управ... начальник **А. Т. Кор...** **П. А. Кульвец** (Литва... ССР), **Д. Х. Рашкулев** ...авиин ССР), **К-Г. Кара...** (Киргизиин ССР), **А. Т.** ... (Эстониин ССР), **В. К.** ...**нко** (Украинын ССР), ...**Кавун** (Украинын ССР).

...ональностьнуудай Со... заседани дээрэ эдэ де...уд үгэ хэлэбэ: **Любовь** ...збегэй ССР), **С. Н. Ма...** (Белоруссиин ССР), ...**Чиковани** (Грузиин ... **Э. Н. Алиханов** (Азер...най ССР), **В. П. Рубен** ...ин ССР), СССР-эй да...лодой министр **В. Д.** ..., **Е. Т. Асцатрян** (Арме... ССР), **А. Ф. Диордица** ...виин ССР), ВЦСПС-эй ...рь **А. А. Булгаков, Б. Мамбетов** (Киргизиин ССР), **Э. Г. Тынурист** (Эстониин ССР).

Палатануудай үдэшын заседани дээрэ үгэ хэлэлгэн үргэлжэлбэ. Союзай Соведтэ эдэ депутадууд үгэ хэлэбэ: **А. Д. Даниялов** (Дагестанай АССР), **А. П. Бочкарев** (Саратовай область), **А. А. Анналиев** (Туркмениин ССР), **А. Г. Дмитрин** (Коми АССР), **С. В. Разгуляева** (Узбегэй ССР), **В. Н. Дворецкий** (Казагай ССР), **Б. Е. Щербина** (Тюменскэ область).

Национальностьнуудай Соведтэ үгэ хэлэлгэндэ эдэ депутадууд хабаадалсаба: СССР-эй транспортна барилгын министр **Е. Ф. Кожевников, Л. Ю. Диржинскайте-Пилюшенко** (Литвагай ССР), **А. А. Абдразяков** (Татарай АССР), **И. И. Сенькин** (Карелиин АССР), СССР-эй дээдэ болон дунда тусхай эрдэмэй министр **В. П. Елютин, Н. А. Богданов** (Удмуртиин АССР).

Манай Эхэ ороной бүхы газар нютагуудһаа эндэ ерэһэн арадай этигэмжэтэд Эхэ оронойнгоо экономикын бүхы һалбаринуудай саашанхи хүгжэлтын программые һайшаан дэмжэнэд. СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Верховно Соведэй сессиин үзэмжэдэ табигдаһан арадай ажахын хүгжэлтын гүрэнэй түсэб болон 1963 оной гүрэнэй бюджедые депутадууд нэгэн дуугаар һайшаана.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи газай промышленностиин главна управлениин начальник, депутат **А. К. Кортуновой** хэлэһэн үгэ тон анхаралтайгаар шагнагдаба. Советскэ Союз дотор газай промышленностиин тон ехээр хүгжэһэн тухай тэрэ хөөрэжэ үгэбэ. Мэнэ һая, 1955 ондо оройдоо 10 миллиард кубометр газ абадаг байгаа һаа, 1963 ондо 90 миллиард болохо байна.

Табан жэлэй саада тээ Узбекистанда газай промышленность үгы байгаа, харин мүнөө байгуулагданхай. Кзылкумда олдоһон газай тон ехэ нөөсэ Узбекистаниие газай Донбасс болгобо гэжэ А. К. Кортунов хэлэнэ.

Байгаалиин газые хэрэглэхэдэ промышленностиин технологическа процесс һайжаруулхаһаа гадна, мүнгэн ехээр алмагдана. Хара металлургида газ хэрэглэхэдэ аша үрэнь тон ехэ байна. Энэ жэлдэ доменно үйлэдбэридэ газ хэрэглэһэнэй ашаар 4 миллион тонно кокс алмагдаа, пеэшэнүүдһээ шэрэм ехээр абтадаг боложо, тэрэнэй өөрын үнэ сэн хямдараа.

Мүнөө үедэ манай орон доторхи газопроводой утань 30 мянган километр болоо.

Оронойнай 14 республиканууд энэ түлишые хэрэглэдэг болонхой. 15-дахи республика: Молдави Шебелинкэһээ газ абадаг болохо юм.

Ехэ индустрита Ураалые газаар хангаха хүдэлмэринүүд энэ жэлдэ эхилээ.

Ерэхэ жэлдэ «Дружба» гэжэ ута гэгшын нефтепровод ашаглалгада оруулагдаха юм. Газопроводуудта хэрэгтэй бүдүүн соргонуудые, хүсэ ехэтэ компрессорнүүдые бүтээн гаргадаг үйлэдбэриие түргэдхэхэ хэрэгтэ түсэблэлгын организацинууд анхаралаа хандуулха ёһотой гэжэ нүхэр Кортунов хэлэбэ.

Таджигай ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **А. Кахаров** Таджикистанай байгаалиин баялигые зүбтэй зүйтэйгөөр хэрэглэхэ тухай хэлэбэ. Энэ ороной хоёр ехэ мүрэнүүд—Вахш болон Пяндж дээрэ 25 миллион киловатт хүсэтэй зайн гал үгэжэ шадаха хэдэн электростанцинуудые барижа болохо байна. Тэдэ станцинууд жэл бүхэндэ 120 миллиард киловатт-час үнэгүй зайн гал үгэжэ шадаха. Эдэ мүрэнүүдэй хүсые һайнаар ашаглаад байгаа һаа, Аму-Дарьягай гол газарта 10 миллион гектар шэнэ болон боро газар уһалжа шадагдаха байна. Эдэ бүхы юумэн хэгдээд байгаа һаа, ганса Таджикистанда бэшэ, харин бүхы Дунда Азида тон ехэ удха шанартай байха һэн.

Хлор, содо, каучук, пластмасса болон бусад үнэтэ продукцинуудые үйлэдбэрилэн гаргаха ехэ комбинадай барилга республика дотор эхилэгдэнхэй. Горнорудна промышленность хүгжөөхэ арга боломжонууд бии юм. Таджикистанда цинк, хара туулган, зэд, сагаан туулган, вольфрам болон бусад ашагта малтамалнууд олдонхой. Манай республикын минеральна түүхэй эдүүдэй баялигые үргэнөөр хэрэглэдэг болохо хэрэгтэ союзай түсэблэлгын организацинууд анхаралаа табиха ёһотой гэжэ нүхэр Кахаров хэлэбэ.

Депутадууд хойно хойноһоо трибунада гаража өөһэдынгөө коллективүүдэй ажалай амжалтанууд, алдарта хэрэгүүд тухай, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин Пленумэй сэсэмэргэн шиидхэбэринүүдэй совет хүнүүдые зоригжуулһан, хүсэ шадал нэмэһэн тухайнь хөөрэнэд. Манай ороной экономикын хүгжэлтын 1963 оной түсэбые зүбшэн хэлсэжэ байһан арадай этигэмжэтэд элдэб олон асуудалнуудые табина, тиибэшье үгэ хэлэһэн хүн бүхэн барилга тухай хэлэнэ. Ушар юуб гэхэдэ, манай бүхы орон агууехэ барилгын талмай болоод байна бшуу. Түргөөр, үнэгүйгөөр һайнаар барилга хэхэ хэрэгтэй гэжэ депутадууд хэлэнэ.

Ленинградта байрын гэрнүүд тон олоор баригдажа байна гэжэ Ленинградай городой Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ **В. Я. Исаев** тэмдэглэнэ. Ганса энэ жэлдэ Ленинградай 40 мянган бүлэ шэнэ байрада орохо юм. Гэхэ зуура, энэ хүдэлмэриие бүри түргэдхэжэ болохо байгаа. Тиихын тулада, гэр баридаг комбинадуудые байгуулха хэрэгтэй болоно гэжэ нүхэр Исаев тэмдэглэбэ.

Армениин ССР-эй арадай ажахын соведэй түрүүлэгшэ **Е. Т. Асцатрян** Арменидэ үргэн дэлгэрээр хэгдэжэ байһан барилгын хүдэлмэринүүд тухай сессидэ элидхэбэ. Энэ жэлдэ республика дотор 30 гаран шэнэ предприятинууд ашаглалгада оруулагдаа. Тэдэнэй дунда—Ереванай гидроэлектростанци, цемент үйлэдбэрилгын хүсэ ехэтэ технологическа лини, Советскэ Союзай ехэ химиин томо барилгануудай нэгэн болохо—искусственна утаһа гаргадаг Кировоканай завод. Энэ мэтын барилганууд Арменидэ ехэ олон. Байрын гэрнүүд түргөөр баригдадаг болонхой. Армениин ажалшад тон ехэ түсэбүүдые хараалаанхай гэжэ нүхэр Асцатрян хэлэнэ.

Киргизиин ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **Б. Мамбетов** трибунада гараба. Долоон жэлэй үнгэрэгшэ жэлнүүдэй турша соо республика дотор 60 гаран шэнэ промышленна предприятинууд болон цехүүд ашаглалгада оруулагдаа, миллион шахуу дүрбэлжэн метр байрын талмай, олон һургуулинууд, больницанууд, хүүгэдэй саадууд баригдаа. Дунда Азида томо гэгшын Уч-Курганска ГЭС ашаглалгада оруулагдаа. Хэдэн зуун мянган гектар үрэжэлтэ газар уһалуулха арга боломжо хангаха Токтогульска электростанци нүхэр Н. С. Хрущевой үүсхэлээр баригдажа эхилэнхэй гэжэ Б. Мамбетов элидхэнэ. Энэ гидроузелые барижа эхилхэтэй хамта Фрунзе Ош хоёрой хоорондо харгы бариха гээшэ шухала удха шанартай болоод байна. Энэ харгы 1963 ондо ашаглалгада оруулагдаха байһан аад, барилгань ехэ удаанаар хэгдэжэ байна. Энэ хэбээрээ саашаа ябаха болоо һаа, энэ харгымнай 1966 ондол бэлэн болохо хэбэртэй. Энэ хүдэлмэриие түргэдхэхын тулада, СССР-эй транспортна барилгын министерство болон Госплан хэмжээ абаха ёһотой гэжэ нүхэр Мамбетов хэлэбэ.

СССР-эй далайн флодой министр, депутат **В. Г. Бакаев** далайн транспорт ехэ һайнаар хүдэлжэ байна гэжэ хэлэнэ. Мүнөө үедэ уһан замаар ашаа шэрэхэ оронойнгоо эрилтые гүйсэд хангаха гэһэн зорилгодо морягууд анхаралаа хандууланхай.

Энэ долоон жэл соо партиин болон правительствын заабариин ёһоор, мүнөө үе сагай, техническэ талаараа тон болбосон худалдаа наймаанай далайн флот байгуулагдажа эхилээ юм. Тииһэнэй ашаар ехээр шэрэдэг болообди, манай гадаадын ашаа шэрэлгэ хари гүрэнүүдэй флодһоо дулдыдахаяа болижо байна.

СССР-эй арадай ажахын хүгжэлтын түсэбэй проект соо совхозуудай болон колхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй урда ехэ зорилгонууд табигдаһан байна. Хүдөө ажахын үйлэдбэриие саашадаа хүгжөөхэ тухай оролдолго бүхы партиин, бүхы арадай хэрэг болонхой. Хүдөө ажахын үшөө хэрэглэгдээгүй байһан арга боломжонууд тухай депутадууд дэлгэрэнгыгээр хэлэнэ, хайшан гэжэ орон доторoo эдеэ хоолой продуктнуудые элбэг дэлбэг болгохобибди гэжэ зүбшэн хэлсэнэд.

Колхозой суута хүтэлбэрилэгшэ Социалис Ажалай Герой **В. М. Кавун** мартагдашагүй үгэнүүдые хэлээ. Винницкэ областиин Бершадска районой өөрынгөө хүтэлбэрилдэг КПСС-эй XXII съездын нэрэмжэтэ артелиин ажал хэрэгүүд тухай хөөрэжэ үгэбэ. Энэ артелиин колхознигууд ороoһото культурануудай үндэр үргаса болон мал ажалай продуктнуудые ехээр абадаг болохо талаар абаһан социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ. 3930 гектар тарьялангайнгаа газар дээрэһээ гектар бүриһөөнь 41,6 центнер ороoһо абаа. Кукурузa болон горох ехэ һайнаар ургуулаа. 135 гектар талмай дээрэһээ гектар бүриһөөнь 318 центнер саахарай свёкло абаһан байна. Тус колхозой мүнгэн олзонь энэ жэлдэ 2 миллион 300 мянга түхэриг болохо байна, энэнь үнгэрэгшэ жэлэйхидээ орходоо 500 мянган түхэригөөр дээшээ болобо.

Колхозууд хоорондын барилгын организацинуудай бааза дээрэ томонууд гүрэнэй колхозно барилгын организацинуудые байгуулха саг ерээ гэжэ Кавун тоолоно.

Кадрнуудые бэлэдхэхэ тухай хэлэхэдээ, колхозой түрүүлэгшэнүүдые түрүү ажахынуудай дэргэдэхи һургуулинуудта бэлдэдэг болоо һаа, ехэ һайн байна гэжэ нүхэр Кавун ажаглалта хэнэ.

СССР-эй Верховно Соведэй сессиин зүбшэн хэлсэлгэдэ Советскэ правительствын табиһан арадай ажахын хүгжэлтын түсэб болон СССР-эй 1963 оной гүрэнэй бюджедые баталха хэрэгтэй гэжэ бүхы үгэ хэлэгшэд нэгэн дуугаар дурадхана.

СССР-эй 6-дахи зарлалай Верховно Соведэй хоёрдохи сесси декабриин 12-то хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр.

...ЛХОЗ, СОВХОЗУУДАЙ ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДЭЙ, ...ОТЕХНИГҮҮДЭЙ, ХОНИШОДОЙ АНХАРАЛДА

Сэлэнгын XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоздо 1962 оной январь, февраль ...да түрэһэн томо һайн бэетэй түлгэнүүд ороондо оруулагдажа байна. Тии... ...э тэдэнэр ерэхэ жэлдэ нилээд ехэ хониной мяха нэмэжэ абахань.

Туйлаһанаараа хизаарлажа болохогүй

Сэлэнгын XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь нүхэр БАДМАЕВАЙ үгэһөө

...иин ЦК-гай ноябриин ...эй шиидхэбэринүүдые ...ймнай малшад, тарьяа... ...нэ амжалтануудаар үг... ...алишад жэлэйнгээ тү... ...зорһоо урид дүүргэнэ. ...аторнууд хабарай та... ...эршэмтэйгээр бэлдэ...

...зой правлени, партком ...дтэйгээ хамта Плену... ...дхэбэриие зүбшэн хэл... ...раа, тарьялангаа шэ... ...баарилха, малай ашаг ...ехээр абаха хэмжээ ...нуудые хараалжа ... Ерэхэ жэлдэ шэнии... ...илга 1150 гектараар ...дэжэ, 4400 гектарта ...хөөр хараалагдана. ...эн тарилга хэхэ үрэ... Мүн горохой тарилга ...дхэ. Тиигэжэ 1963 он... ...ндөө 59 мянган цент... ...о тарьяа хураажа аба... ...готойбди. Тэрэнэй 20 мянган центнерынь гүрэндэ худалдагдаха юм. Тарьялангаа зүбөөр хубаарилжа шадаал һаа, хахалагдаха газарай гектар бүриһөө 10 центнер тэжээлэй единицэ хураажа абаха байнабди. Энээнэй хажуугаар адагынь 2 мянган гектар шэнэ газар элдүүрилхэ арга бии. Энээниие бэелүүлхын тула колхоздомнай 3—4 хүсэтэ трактор, комбайн, бусад машинанууд хэрэгтэй болохо байна.

Кукуруза энэ жэлдэ бараг һайнаар ургуулжа абабашье, тэрэнээ саг соонь хураахачь бэрхэтэй байгаа. Ушар иимэһээ энэ жэлэйхидэл адли 900 гектар кукуруза тарьигдажа, ургасыень дээшэлүүлхэ оролдолго гаргагдаха юм.

Гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө дүүргэхэдээ колхознай жэлһээ жэлдэ тон бэрхэшээлтэй байдалда ородог. Ерэхэ жэлдэ мяха абалгаяа ехэдхэхэ арга боломжонуудые хаража үзэхэдөө, энэ жэлэй январь һарада түрэһэн томо бэетэй түлгэнүүдые ороондо оруулха гэжэ шиидээбди. Тиигээд 1000 толгой һайн түлгэнүүдые илгажа, хоёр тусхай отара болгоод, шадабаритай бэрхэ хонишодто даалгаабди. Эдэ отарануудта табигдахаар 50 хуса бэлдэгдэнхэй. Гансахан энэ хэмжээ бэелүүлһэнэй ашаар ерэхэ жэлдэ адагынь 350 центнер хониной мяхан абтаха болоно.

...үнхэнэй аймаг гүрэндэ һү ...алдаха жэлэй түсэб дүүргэбэ

...Н. (Телефоноор абтаба). Аймагай колхоз, совхозууд декаб... ...-да гүрэндэ һү худалдаха 1962 оной түсэб дүүргэбэ. Түсэ... ...ор 53500 центнер худалдаха байгаад, тэдэнэр 53512 цент... гүрэндөө тушааба. Жэлэй дүүрэтэр эндэхи ажахынууд ада... ...000 центнер һү худалдахаар зориглонхой.

...дэ һү худалдаха түсэбөө болзорһоо урид дүүргэхэ гэһэн со... ...нурысөөндэ «Маяк» колхоз түрүүлжэ ябана. Эндэхи мал... ...сэбһөө гадуур 300 центнер һү тушаанхай. Мүн Ленинэй ...этэ колхоз жэлэйнгээ түсэб 500 центнерээр үлүүлжэ, түрүү ябана.

...алгые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ... Шулуутын, «Маяк» колхозой—Хужартын, «Сибиряк» кол... ...Түхэрээнэй, Саянай совхозой түбэй фермэнүүдтэ ехэхэн ...о гаргаһан байна. Жэшээнь, Тоорын, Шулуутын фермэ... ...ондонойхидо эрбол 5—6 дахин ехэ һү һаанхай.

П. Демин.

1963 оной февралиин 23 болотор бүхы тракторнуудаа заһабарилжа дүүргэхэ. Тиихэдээ энэ жэлэй 4-дэхи кварталай дүүрэтэр 19 «ДТ-54», 9 «МТЗ», 1 «С-80», «Т-38» тракторнуудые заһабариһаа гаргаха.

Поточно-узловой арга хэрэглэн, тракторнуудые эрхим һайнаар заһабарилха. Тракторнуудай хуушарһан рамануудые, скоростьнуудые һэлгэдэг коробконуудай корпусуудые, коленчата валнуудые, мүн двигателиин блогуудые өөһэдынгөө мастерскойдо шэнэлэн заһабарилжа, хэрэглэхэ.

Шэнэ жэлэй гаратар тарья хураадаг 10 комбайн, мүн комбайнуудай 20 двигатель заһабарилжа дүүргэхэ. Тэрэшэлэн газар элдүүрилдэг, тарилга хэдэг машинануудые, силос хураадаг комбайнуудые заһабариһаа гаргаха.

РЕПОРТАЖ

ЗАҺАБАРИИН ХАЛУУН ХАҺА

Ториин совхозой механизаторнууд хабарайнгаа тарилгада бэлэдхэнэ

Иимэ социалис уялгануудые абаад, заһабарилгын хүдэлмэри богони болзорто, эрхим шанартайгаар дүүргэхын түлөө аймагай бүхы механизаторнуудые уряалһан Ториин совхозой механизаторнуудай мүнөөнэйнь ажал хэрэгүүдтэй танилсахаяа үргэн ехэ харша соо ороод, томо сагаан байшан тээшэ зүглэбэбди. Урдаһаамнай елэн хара түжүүрхэтэй, дунда зэргын бэетэй, хурсахан харасатай хүн угтажа ерээд, ямар хэрэгээр зорижо ябаһан тухаймнай асууба. Тэрэ хүмнай совхозой ахалагша инженер Александр Степанович Берещинов байшоо. Бидэнэршье хэрэг зорилгоёо хөөрэжэ, нүхэр Берещиновэй уряалаар тэрэ гэртэ оробобди. Үүдыень татахатай сасуу алха балтын абяан хажартайгаар дуулдана.

Хүдэлмэриин халуун хаһадаа ябажа байһандань бидэнэй урмашаһые таагаа юм гү, юундэшьеб, мастерскойе даагша Николай Лосев нэгэ бага энеэбхилэд гээд:

— Айлшад, 5 минутагүй 5 час боложо байна. Совхозойхид завод, фабрикануудай хүдэлмэришэдтэл адляар халаандаа 7 час хүдэлдэг гээшэ....

— Тиимэ, тиимэ. Иигээд ажалаа дүүргэжэ, мастерскойгоо хаахатнай гү?

— Үгы ааб даа, манай механизаторнууд заһабарилгын эхилхэеэ байхадань суглаа хэжэ, Надежда Григорьевна Загладын статьяе зүбшэн хэлсэһэн юм. Тиихэдээ заһабарилгаяа шанартайгаар хэжэ, түргэн дүүргэхын тула ехэ уялгануудые хараалһан байна. Заһабариин дүүрэтэр халаанһаа гадуур дуратай сагтаа 2—3 час хүдэлхэбди гэлсээ һэн. Мүнөө үедэ бултадаа халаанһаа гадуур хүдэлжэ байна,—гэжэ тэрэ мэдүүлээд, нүхэдэйнь ажалтай танилсахыемнай урина.

Совхозой механизаторнууд заһабари хэжэ эхилһэн түрүүшынгээ үдэрһөө тусхай графигаар ажаллажа ороһон байна. Заһабари хэхэ 12 узел эмхидхэгдэжэ, хүдэлмэриин хүсөөр гүйсэд хангагдаһан байгаа. Тэрэ тоодо двигательнүүдые задалха, сугулуулха, шатун болон поршень, скорость һэлгэдэг коробко, ябуулдаг частьнуудые, бусадшье детальнуудые заһабарилха узелнууд тодхогдоһон юм. Узел бүхэнэй механизаторнууд мүрысэн хүдэлхэдөө, абаһан социалис уялгануудаа түрүүшын үдэрһөө амжалтатайгаар дүүргэжэ захалаа һэн. Мүнөө эндэ ажалдаа түрүүлжэ, магтаалда хүртэжэ байһан хүнүүд олон. Заһагдаһан двигательнүүдые хүдэлгэжэ туршадаг И. Черкасов, заһабаришан А. Климов, түмэршэ дархашуул эсэгэ хүбүүн хоёр—Иван, Павел Зайцевтан, гагнууршан Д. Шадрин болон бусад тэдэнэй тоодо оролсоно. Тэдэнэр халаанайнгаа даабариие 120—140 процент дүүргэдэг. Илангаяа эндэхид даабаряа горитойгоор дүүргэхэһээ гадна, шанарай түлөө шангаар тэмсэдэг. Дааһан хэрэгтээ үнэн сэдьхэлээрээ хандаха гэһэн Н. Г. Загладын үгэ тэдэнэй досоо бүхөөр хадуурганхай байһыень хүн бүхэнэй ажал гэршэлнэ.

...Түмэр дархалдаг цех соо орохо-до, халууншье гээшэнь аргагүй. Гадар хубсаһаяа тайлаһан хоёр нүхэдэй —үбгэжөөлынь шад улаан аад, зузаан түмэр гонзойтор бариад, эрьелдүүлнэ, залуунь—томо гэгшын балтаар тэрэ түмэрһөөнь ошо бадартар балам буулгаад абана. Эдэ нүхэднай эсэгэ хүбүүн хоёр—Иван, Павел Зайцевтан байшоо.

Коммунист Иван Михайлович Зайцев 20 шахуу жэлдэ энэ мастерскойсоо хүдэлжэ байнхай. Түмэршэ дархан мэргэжэлдээ өөрынгөө хүбүүе һургажа эхилһээрнь хэдэн жэл болобо. Павелшье энэ ажалда ехэ шуналтай юм. Мүнөө хуушарһан тракторай рама шэнэлжэ байһан тэрэ хоёр хүндэлэн татагдадаг түмэрыень дархална.

Тэдэнэй ажалаа дүүргэхэдэнь, халаанайнь даабари 146 процент дүүргэгдэһэн байба.

— Нүхэр Загладын статьягай бүхы эрилтэнүүдые манай Зайцевтан ажалаараа, ажабайдалдаа харуулжа байдаг. Бидэнэр өөһэдынгөө коллективтэ эдэнэйнгээ жэшээгээр ажаллахые оролдодогбди,—гэжэ нүхэр Лосев омогорхон хөөрэнэ.

Тиимэ. Зайцевтанай жэшээгээр ажаллаашад эндэ олон даа. Тэдэниие дурдаадшье яалайб, ажал хэрэгээрнь харуулая. Гэхэ зуура, эндэхид 54 трактор, кукуруза таридаг 20 сеялкэ, хураадаг 13 комбайн, табан корпустой 33 плуг, 45 сеялкэ, тарьяа хураадаг 29 комбайн заһабарилжа, ерэхэ жэлэй тарилгада гаргаха юм. Эды олон машина саг болзортонь заһабарилжа, бэлэн болгохо гээшэ амаргүй хэрэг. Совхоздо 40 гаран трактористнууд, 30-аад комбайнернууд хүдэлнэ. Энэ хүсөөр заһабарилгын хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэхэ шухала байгаа. Энэшье хэрэг бэелүүлэгдээ. Совхозой отделенинүүдһээ дүй дүршэл ехэтэй механизаторнууд гол мастерскойдо асарагдаа һэн. Бэшэ механизаторнууд отделенинүүдтээ үлэжэ, газар элдүүрилдэг машинанууд, комбайнуудые заһабарилжа эхилһэн байгаа. Заһабариин хүдэлмэри отделенинүүдтэ зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар мүнөө совхозой сеялкэ, плуг болон бусад машинанууд булта заһабарилагдажа, бэлэн болгогдоо. Илангаяа 2-дохи, 6-дахи, 7-дохи отделенинүүд хүдөө ажахын машинануудаа үни бэлэн болгоод, комбайнуудаа заһабарилжа эхилһээр нилээд болоо. Трактор, комбайнуудшье гол мастерскойдо ехэ түргэнөөр, һайн шанартайгаар заһабарилагдана. Совхоздо мүнөө 20 шахуу трактор, 8 комбайн, мүн комбайнуудай 10 гаран двигатель заһабариһаа гаранхай.

М. Гончиков,
манай тусхай корр.

Чисаанын совхозой 6-дахи отделенидэ Доржо Гармаевич Эрдынеев мал ажал дээрэ үни удаан хүдэлжэ, ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой. Тэрэ мал шахадаг гүүртэдэ хоёрдохи жэлээ хүдэлжэ ябана. Тиихэдэ жэл бүри тобир тарган мал гүрэндэ тушаадаг юм. Харууһалдаг малынь үбэлшье, зуншье өөрэгүй тус тустаа сүүдхэдэ 700—800 граммаар нэмэжэ байдаг.

Доржо Гармаевич мүнөө үедэ 83 хашарагуудые шахажа байна. Тэдэнь эрхим тарганаар декабрь һарын һүүл багаар гүрэндэ тушаагдахань. Зураг дээрэ: Д. Г. Эрдынеев хашарагуудта шэмэтэ тэжээл эдюулжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ГҮРЭНДЭ МЯХА, ҺҮ ХУДАЛДАХА ТҮСЭБӨӨ ДҮҮРГЭХЭ ГЭЭШЭ АЖАХЫ БҮХЭНЭЙ НАНГИН УЯЛГА

Түсэбһөө гадуур—1000 центнер һүн

Баргажанай совхоз гүрэндэ һү худалдаха түсэбөө болзорһооь урид дүүргээ

Баргажанай совхозой алишье фермэ, гүүртэнүүдтэ ябахада, һаалишан, малшан бүхэн түрэл партиингаа ЦК-гай ноябриин Пленумэй материалнууд тухай үнэн зүрхэнһөө һайшаан хөөрэлдэнэ.

—Арад зоноймнгоо амгалан тэнюун, баян дэлгэр байдалтай ажаһуухынь тулада парти, правительствынгаа хэды ехэ анхарал оролдолго гаргадагые үшөө дахин элеэр харанабди. Энээндэ бодото ажалаараа харюусангүй яахабибди,—гээд совхозой түрүү һаалишадай нэгэн Пелагея Кожевина мэдүүлнэ.

Теэдшье эндэхи һаалишадай хэлэһэн үгэ хэжэ байһан ажал хоёрынь алгасанагүй. Эдэнэр жэлэй эхинһээ хойшо һү һаалияа нилээд дээшэлүүлжэ, гүрэндөө 14,3 мянган центнер һү худалдаад, жэлэйнгээ түсэб 110 процент дүүргэһэн байна. Ондоогоор хэлэбэл, түсэбһөө гадуур 1009 центнер һү Эхэ орондоо үгөө.

— Совхозоймнай бүхы 86 һаалишадай хахадһаа һураггүй олонхинь һү һааха жэлэйнгээ түсэб болзорһоо урид дүүргэнхэй. Бэшэнэниншье баһал дүүргэхэ дүтэлөөд байна,—гэжэ хүдэлмэришэдэй комитедэй түрүүлэгшэ Д. Н. Ветошников хэлэбэ.

Фермэнүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ Душеланай коммунис ажалай гүүртынхид (даагшань А. В. Елшин) шалгаржа, нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо һү һаалияа 80,7 процентээр дээшэлүүлжэ шадаа. Шапеньково тосхоной табадахи һаалиин фермынхидшье (даагшань П. А. Резников) баһал гээгдээгүй.

Үбэл, зуншье сагаан эдеэ дэбэрүүлэн байдагаараа гансашье совхоздоо бэшэ, аймаг дотороо мэдээжэ болоһон һаалишад эндэ олон. Тэдэнэй дунда коммунис ажалай ударнигууд: Мария Гаськова, Валентина Чиркова, Галина Саган, Пелагея Кожевина, мүн залуу һаалишад: Мария Бубеева, Галина Телятникова болон бусадай алдар нэрэ хүндэлэлэй самбарта аржытар бэшэгдэнхэй.

Манай корр.

Коммунис ажалай хүндэтэ нэрэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байһан Бодон тосхоной фермынхид үбэл, зуншье һү ехээр һаажа Баргажанайнгаа совхоз дотор ходо түрүү зэргэдэ ябадаг. Зураг дээрэ: тус фермые даагша А. Ларионов һаалишадтаяа декабрь һарын үнгэрһэн 10 хоногой дүн гаргажа байна.

АДУУШАН ДУГАР АЛДАРТАЙ

ЗУРАГЛАЛ

Ажалша хүн гээшэ арад зондоо айхабтар хүндэтэй. Юундэб гэбэл, хамаг зоной элдэб зузаан эрдэни һайхан жаргал имагтал тиимэ хүнүүдэй эдэбхи үүсхэлһээ нилээд ехэ тулгатай бшуу.

Захааминай аймагай «Коммунизм» колхозой адуушан нүхэр Дугар Гармаевич Бальжуровые абажа үзэгты. Тэрэ хадаа олониитын хэрэгэй түлөө гэдэргэ харангүй оролдожо ябаһан хүн. Дайн дажарай үнгэрэмсөөр, 1945 онһоо эхилжэ, мүнөө хүрэтэр эмниг хүлэгэй эмээл дээрэһээ хууралгүй, үргэлжэдөө ходо адуушан ябаһан үльгэртэй.

Нэгэ үедэ адуун һүрэгые үндэһэ таһалан үгы хэхэһээ наагуур үгэ тараажа, нютагай дарганарай шүүмжэлэн буруушаажа, аргагүй шангарһан гэлсэхэ. Адууһаа болюулаад, ондоо ажалда томилхо гээд һанамжалхаданьшье: «Амиды ябаһан сагтаа адуун һүрэгөө орхихогүйб»,—гэжэ ама алдаһан байха юм. «Адуун гээшэ арадай баялиг. Алдуу хэжэ байналта. Аярхаһан соогоо акт табижа, адуугаа хюдаха сагтнай болихо байха. Харахабди, үзэхэбди»,—гээдшье халта гэмэрдэг һэн ха. Мянга гаран адуунайнгаа 1955 ондо хахадтаа ороодшье байхада, урмаа хухаржа, ухаа алдажа ябаагүй...

Зулгы һайхан зунай сагай эхилхэдэ, азаргата адуугаа аяар холын Үншэн һарьдаг, Хааса байсын хагда ногоо элбэгтэй бэлшээридэ туун абаашагша һэн.

— Дугар Гармаевич, адуун һүрэгөө харамнаһан мэтэ аяар холын һарьдагта абаашаналта. Өөрөөншье энэ руугаа үзэгдэхэгүй, өөһэдөөншье ошохын аргагүй,—гээд амтан шабайда жүрөөдэһэн заримнай амаа тамшаан ярихадань, айхабтар даруугаар:

— Һарьдагта зуһахада һайн хаям даа. Агаар арюун. Амтан тэжээл элбэг. Һоно батаганаагүй һонор. Ошожо ерэгты дуратай һаа. Тахагүй һүрэгэй тарганиие, азаргата адуунай арьбантайе атаархажа харахалта,—гээд шоглон һагад харюусадаг һэн. Баһа анһаһан амаа норгохо аршаан булаг амасаха, түрүүтэ амитанай дайсан шара маахайтайншье шадал мэдүүлэн тулалдаха саг тудажа магадгүй,—гээд хөөрэн хүхин байдаг һэн. Теэд үнэхөөрөөшье адуун һүрэгөө али олон арьяатанһаа хамгаалжа, абаһанинь тон элитэ. Табяад наһаяа гүйсэхэ ойртобошье, Дугар Гармаевич үшөөл багжагархан даа.

Тиигээд лэ намарай һэрюун буруулган сагай эхилхэтэй

Д. Г. БАЛЬЖУРОВ.

хамта Сагаан бэлшэрэй голдо үбэлжөөндэ буудаг гуримтай. Одоол тиихэдэнь ошожо харахайт: 350 толгой адууниинь гурбан хурга арьбантай гэхээр, тамир дүүрэн тангаршаалдажа, талын уужамда бэлшэжэ ябахал даа. Тиихэдээ 63 толгой гүүнһээ адагынь 56 унага түрүүлжэ, бүтэн бүлеэн ондо оруулдаг. Энэмнай 100 гүүнһэ 86 унага абаһантай адли бшуу.

— Зунай элдин сагта зузаан өөхэ бариһан адуун зудгүй юм даа. Үбэлэй сагта тиигэбэшье, үлэмжэ ехэ харууһан хэрэгтэй. Майла бүхэн, гол бүхэниие маша һайнаар мэдэжэ, ээлжэлүүлжэ байжа адуулха, хонолго һэлгэн хооллуулха ёһотой юм шуу,—гээд хүрин шоураа эльбэсэгээн, хүдэр гараа хүдэлгэн, хөөрэн зугаалан һууха юмэл даа.

— Партиин Центральна Комитедэй ноябриин Пленум маанадай урда эли тодо зорилго табяа. Үнэгүй, тарган мяха Эхэ орондоо элбэгээр тушааха ёһотойбди. Энэ хэрэгэймнай нэгэн арга—адуун һүрэгөө атаржуулха ябадал мүн. Үсхэжэ шадаа һаамнай, гүрэндөө тушааха мяхан дээрэ гүндүү ехэ нэмэри олдохоһоо гадна, үшөө үүсын мяхан элбэгээр олдохо байха,—гээд мэдүүлдэг юм.

Иигэжэ хөөрэхэдөө, Дугар Гармаевич ехээр омогорходог. Теэд омогорхоншьегүй яахаб даа. Анха сагһаа оролдоһоноймь, арюун сэдьхэлээрээ эрмэлзэһэнэйнь айхабтар зүб байһаниинь элирбэ хаям даа.

Мүнөө үедэ нүхэр Бальжуров үнөөхил Сагаан бэлшэртээ Мандаганов Дамдин гэгшэтэй ажаллажа байна. Үглөө, үдэшын жабарта эмниг үреэнүүдые ээрэжэ, тооһо татуулан табаруулхыень тодолон хаража баясахалта.

Аяар холын Захааминда адуун һүрэгөө атаржуулһан, эгээ мүнөө болоходо эршэ зориг бадаруулһан, зоноймнгоо жаргал зохёолсон, золтой өөрөө болоһон, эмнигэй эзэн Бальжуров алад саашаа оролдожо, ажалай габьяада хүртэхэ, улам саашаа шармайжа, улад зондоо магтуулха байһаниинь дамжаггүй.

Ойтой модотой Санага ойрын богони болзор соо «адуута баян» гүүлэжэ алдаршаг лэ республика соогоо!

Р. Цыбиков.

Жэлэй түсэб дүүргэгдэә

Партиин ЦК-гай ноябриин Пленумэй хүндэлэлэй ажалай вахтада жагсаһан Горхоной леспромхозой модоной завод хайрсагуудые хэхэ модо хюрөөдэхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһооь холо урид, ноябриин 27-до дүүргээд, түсэбһөө гадуур 350 кубометр модо хюрөөдөө. Мүн хюрөөдэмэл материал бэлэдхэхэ жэлэй түсэб декабриин 8-най үдэр дүүргэгдэә. Жэлэй эсэс болотор даабариһаа гадуур үшөө 100 кубометр хайрсагуудай модо хюрөөдэхэ, 2000 кубометр хюрөөдэмэл материал бэлэдхэхэ уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлхын түлөө шармайн оролдожо байна.

Мастернууд Е. Ф. Зайцев, Г. А. Полозков гэгшэдэй даадаг халаанай хүдэлмэришэд жэлэйнгээ даабариие болзорһооь холо урид дүүргээ. Мастер Г. А. Полозковой халаан энэ жэл соо 500 кубометр хайрсагуудай модо хюрөөдэхэ даабаритай аад, тэрэнээ 650 кубометр хүргэһэн юм. Нүхэд Е. Ф. Зайцевай, Г. А. Полозковой халаанууд 1963 оной түсэбөөр ажаллажа эхилээ.

Г. Павлов.

ТОО, БАРИМТАНУУД

△ Оронойманай юрэнхы эрдэмэй дунда һургуулинуудта 39 миллион шабинар һурана. Гүрэн доторнай хамтадаа 20 мянган юрэнхы дунда һургуулинууд тоологдоно. Дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудта 5 миллион хүн һурана, тиихэдэ ажалһаа таһарангүй (заочноор) 5 миллион 900 мянган хүн дээдэ һургуулиин, тусхай дунда мэргэжэлтэй болохын тула һуража байдаг. Үнгэрһэн 1961 ондо 750 мянган залуу мэргэжэлтэд һуралсалаа дүүргэжэ, коммунизм байгуулха хэрэгтэ хам оролсобо.

△ Эхэ оронойманай промышленность, барилга болон транспорт дээрэ эгээ мүнөө үедэ 2 миллион 546 мянган дээдэ болон тусхай дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэд хүдэлнэ. Тэдэнэй 2099 мянганиинь инженер, технигүүд юм. Хүдөө ажахы дээрэ 559 мянган дээдэ болон тусхай дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэд ажаллана, тэдэнэй 412 мянганиинь агрономууд, зоотехнигүүд ба ветеринарна хүдэлмэрилэгшэд болоно.

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур.

1962 оной декабриин 13.

СОВЕДҮҮДЭЙ ХҮДЭЛМЭРИ

СОВХОЗРАБКООПОЙ ХҮДЭЛМЭРИ СЕССИИН ҮЗЭМЖЭ[Л]

Арба мянга шахуу хүн зониие эд бараагаар, эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хангажа байдаг Хэжэнгын совхозой хүдэлмэришэдэй кооперациин хүдэлмэри Хэжэнгын сомоной Соведэй депутадуудай үүсхэлээр шалгагдажа, нилээд горитойхон дутагдалнууд элирүүлэгдэбэ.

Тус совхозрабкооп совхозой тосхон, һууринуудаар 35 магазин болон ларегтой юм. Зүгөөр ажалшадай үдэр бүриин эрилтэ хэрэглэмжые гүйсэд дүүрэн хангажа байха уялгаяа эндэхи хүдэлмэрилэгшэд тон хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байба. Эд бараа наймаалха арба һарынгаа түсэб арайхан гэжэ 89,8 процент дүүргэә, 35 магазин ларегойнь аяар 24-ниинь жэлэй эхинһээ хойшо нэгэшье дахин түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй байха юм.

Хүн зондо ходо хэрэгтэй боложо байдаг эд бараан, эдеэ хоолой зүйлнүүд наймаанда ехэнхи ушарта байдаггүй. Жэшээнь, хүбэнтэй хубсаһан, малгай, бээлэй, һэеы гутал, үнгэрхэдөө, ногоон сай, үнэгүйхэн конфетэ, печени, макороной зүйлнүүд, хиләэмэ талхан ходол таһалдадаг ушартай. Зайн гэрэлгүй газарнуудта керосин абаашагдадаггүй.

Энэ дутагдалай хажуугаар зарим магазинуудые даагшад жаяг заршам муутай, хүдэлхэ сагаа баримталдаггүй, кадрнуудаар гүйсэд бүридхэгдөөгүй байха юм. Жэшээнь, Ород гэжэ тосхоной магазин июльһээ хойшо наймаалагшагүйһөө боложо, хаалтатай байдаг. Ородой адагтахи магазиниие даагша нүхэр Серебринникова ноябриин һайндэр соогуур неделеэр магазинаа хаажархёод, айлшалжа арилшаһан байгаа.

Тус рабкооп Хэжэнгэ дээрэ ганса столовотой юм. Харин тэрэнь ажалшадай эрилтэ ханганагүй, эдихэ, ууха юумэниинь амта шэмтэгүй, үнэ сэнгээр хэтэрүү, үсөөхэншье янзын эдеэн бэлдэгдэдэг. Ариг сэбэрые сахидаггүй, столово соогоо архи наймаалдаг ушарһаа архиншан эндэ дүүрэшэдэг жэшээтэй.

Булгэмэйнгөө зэргэдэ шэнэ гэшүүдые олоор абахые оролдоногүй, үри шэрэдэ орошонхой, элдэб эсын хэрэгтэ хэрэггүй гаргаша х[...] зэ доход оруулха түсэбөө дү[...] гүй байһаниинь шалгалта эли[...]

Имэ тэсэшэгүй ушар ба[...] миин шалгалтаар дүүргээд ор[...] хихо аргагүй байгаа. Тиим[...] энэ асуудал сомоной Соведэй се[...] үзэмжэдэ табигдахаар шиидх[...] правлениин түрүүлэгшэ нүх[...] рабукин хүдэлмэри тухайгаа [...] һэн. Совхозрабкоопой правл[...] наймаанай газарнуудай хүд[...] рииие һайжаруулха хэмжээ ябу[...] нуудые сомоной Соведэй сесс[...] раалба.

Ц. Д. Цыдып[...]

Хориин аймгүйсэдкомой [...] далдаа наймаанай штат[...] таһагые даагш[...]

Ахын аймагай Соведэй ээлжээтэ сесс[и]

Һаяхан эндэ аймагай Соведэй ээлжээтэ сесси боложо, 1962—1963 оной үбэлжэлгын үедэ малшадые худалдаа наймаагаар, медицинын болон соёл гэгээрэлэй талаар гүйсэд хангалга тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Энэ асуудалаар элидхэлнүүдые эд хэрэглэгшэдэй бүлгэмэй правлениин түрүүлэгшэ Ирхеев Е. С., аймагай больницын главна врач Зимин В. Н., аймагай Соведэй соёл гэгээрэлэй талаар саг үргэлжын комиссиин түрүүлэгшэ депутат Урбаев П. С. хэбэд.

Мүн нэмэлтэ элидхэл а[...]гай Соведэй худалдаа [...]маанай талаар саг үргэ[...] комиссиин түрүүлэгшэ [...]тат Гомбоев Д. Д. хэһэн [...]на.

Сесси дээрэ үгэ хэлэһэ[н де]путадууд Бадмаев В. С. [...]дагаева Д. Л., Аюшеев Ш. [...] Гулгонов Е. Ш., Базаров [...] ба бусад нүхэд ажалдаа [...] байгаа дутуу дундану[...] усадхажа, 1962—1963 [о...] үбэлжэлгые һайнаар үн[...]хые уряалба.

Вл. Галсан[...]

манай штатнабэшэ ко[рр.]

Залуу мэргэжэлтэдэй үүсхэл

Техническэ эрдэм мэдэрэл дэлгэрүүлхэ, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ «Бурстрой» трестын залуу мэргэжэлтэд эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Мүнөө үедэ трестдэ 30 гаран инженернүүд болон технигүүд хүдэлжэ байха юм. Тэдэнэрэй олонхинь барилгые амжалтатайгаар ябуулхын, хүдэлмэришэдэйнгөө дунда техническэ мэдэрэл шадабари дэлгэрүүлхын түлөө хүсэ шадал, оролдолго хэшээлээ хандуулан ажаллана. Байгша оной эхинһээ хойшо трестдэ уралан нарижуулгын 40 шахуу дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэһэн байха юм. Тэрэнь жэл соо хамта дээрээ 75 мянган түхэригэй алмалта үгэхэ байна.

Энээндэ залуу мэргэжэлтэдэй, үйлэдбэриин командирнуудай ажалай габьяа ехэ. Юуб гэхэдэ, уралан нарижуулагшад мастер Татарников, прораб Мангутов гэгшэд газар малталгын хүдэлмэри нилээд хүнгэдхөө.

Тэрэшэлэн трестын шэнэ барилганууд дээрэ гэрэй таһалга хэхэ гибсобетон хаалта хэрэглэгдэжэ эхилэнхэй.

Мүнөө жэл барилгашадай клубта техническэ кабинет бии болгогдоо. Тэндэ барилгын амжалта харууһан саг үргэлжын выставкэ эмхидхэгдэһэн байна.

Гэрнүүдэй паркетнэ шала һая болотор гараар мүлигдэн жэгдэлэгдэдэг, үнгэлэгдэдэг байгаа. Мүнөө тэрэ хүдэлмэри машинаар бүтээгдэнэ. Тиихэдээ ажалай бүтээсэ арба дахин дээшэлүүлэгдэжэ, хүдэлмэришэд тэрэ ажал гараар хэхээ болинхой.

А. ШУЛУНОВ.

АЖАЛШАДАЙ ДУНДА

Хориин аймагай Краснопартизанска сельсовет хүдэлмэреэ эмхитэйгээр, һайнаар ябуулна. Энээнэй ажал ябуулгада депутадууд, саг үргэлжын комиссинууд ехэ туһа хүргэдэг байна.

Мүнөө жэлэй эхинһээ хойшо Соведэй 9 сесси зарлагдаа. Тэдээн дээрэ үбһэ хуряалгада бэлэдхэлэй ябаса тухай, үбэлжэлгэдэ хэр зэргэ бэлэн болоожо байһан тухай, соёл культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэри тухай, Краснопартизанска совхозрабкоопой тоосоон болон бусад олон асуудалнууд хэлсэгдээ. Жэшээнь, совхозрабкоопой тоосоое зүбшэн хэлсэжэ, хэмжээнүүдые харaa[...] най һүүлээр нүүдэл най[...] эли бодо һайжараа.

Краснопартизанска сел[ьсо]Соведэй гүйсэдхэхэ комит[...] түрүүлэгшээр Хориин айм[...] Соведэй, мүн тус сельсов[...] депутат Клавдия Спиридо[...]на Заиграева, 1957 онһоо [...]шо таһалгаряагүй хүд[...] байдаг. Нүхэр Заиграева [...]бинет соогоо һуугаад хүт[...]рилдэггүй, харин таряа[...] ажалшадай байдаг газа[р...]даар ходо ябажа, хүнү[...] хөөрэлдэжэ, ажалтайнь [...] нилсажа, тэдэнэй таб[...] асуудалнуудые шиидхэдэ[г].

А. Мант[...]

Баярлалган, урма хухаралган тухай

«Эрхим шанартай продукци гаргадаг хүнүүдые самбар дээрэ гаргаеыл, тиихэдэ голодоһо гаргагшадтай, хэжэ байһан юумэеэ һалаар, хайша хэрэгээр бүтээжэ, совет хүнүүдые баярлуулхын орондо, харин урмынь хухалдаг хүнүүдтэй эсэргүү тэмсэл шангадхая». Н. С. ХРУЩЕВ.

Һая Национальностьнуудай Соведэй бюджетнэ комиссиин заседани дээрэ иимэ баримта дурдагдаба. Киргизиин ниислэл Фрунзе хотын магазинуудай складууд дотор аяар 1952 ондо гаргагдаһан эд бараанууд хадагалагдажа байгаа. Энэ ушарые юун гэжэ ойлготойб? Энэмнай мэдээжэ юумэ ааб даа. Тэрэ эд бараанай шанарайнь муу һэн туладань хүн зон худалдажа абахаяа хүсэнэгүй бшуу.

Иимэ баримтанууд, сэхынь хэлэхэдэ, орон доторнай нилээд олон дайралдана. Худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай розничио наймаа эрхилдэг газарнуудай нормоһоо хэтэрхэй эд бараанайнь нөөсын хэмжээн шэнэ мүнгөөр аяар хоёр миллиард шахуу түхэриг болоно. Зүгөөр энэ ушар гол түлэб шанарай мууһаа шалтагаална. Тодорхойлон хэлэбэл, энэ тоо хадаа бүхы хэрэгсэлээр хангагдаһан 50 мянган шэнэ квартирын үнэ сэнтэй жэшээтэй

Хадагалаатай байдаг, гүйсэгүй эд бараан хадаа муугаар оёгдоһон гутал болон хубсаһанһаа, аягүй үнгэтэй бүдүүдһээ, удха муутай номууд болон брошюрануудһаа, радио эдлэл, хэрэгтэ хэрэггүй галантерейн зүйлнүүдһээ бүридэнэ.

Манай промышленностиин үйлэдбэрилэн гаргаһан зүйлнүүд дэлхэй дээрэ суурхадаг. Энэ ушарые Брюсельдэ болоһон бүхэдэлхэйн выставкэ эли тодоор баримталжа үгэнэ. Эндэ табигдаһан олохон совет эд бараан дээдэ шатын шангаар тэмдэглэгдэһэн байна бшуу. Гэбэшье зарим шухала юумэнүүднай шанарайнгаа талаар дэлхэйн эрхим зүйлнүүдтэ хүрэдэггүй. Манай бүтээдэг монсогор подшиннигууд, жэшээнь ашаглагдаха наһанайнгаа талаар шведциинхидэ орходоо хоёр дахин доодо тээ.

Мэргэжэлтэдэй тооложо үзэһэнэй ёһоор болоходо гаргаһан продукциин шанарай талаар манай промышленностиин гээгдэжэ ябадаг ушар 1958 ондо арадай ажахыда 150—200 миллиард түхэригэй (хуушан масштабаар) хохидол үзүүлһэн жэшээтэй. Энэ хадаа тэрэ оной гүрэнэй бюджедэй бүхы оршын дүрбэнэй нэгэ хубинь болоно.

Үшөө нэгэ хэдэн жэшээ харуулая. Һүүлэй табан жэлэй туршада гутал үйлэдбэрилгэ, багсаахада, нэгэ жэл соо 140 миллион наараар ехэ болоо. Зүгөөр энэ ехэ болоһон тоомнай ниитын худалдаа наймаанай газарнуудай складууд соо үзэгдөө бшуу.

Һүүлэй жэлнүүдтэ шанар һайжаруулха талаар бага бэшэ юумэ хэгдэһэн болобошье, культурно-ажаһуудалай хэрэгсэлэй зарим муу шанартай эд бараан хүн зоной урма хухалдаг. Жэшээнь, Москвагай, «ЗИЛ» автозаводой һайнаар бүтээгдэһэн холодильнигууд ехэ хэрэглэгдэдэг болоо. «Саратов», «Мир», «Орск» гэжэ холодильнигууд шанарайнгаа талаар дэлхэй дээрэхи эрхим гэжэ тоологдодог холодильнигуудай хойнонь заашье гаранагүй. Теэд эдэнэй хажуугаар хэндээшье хэрэггүй моделей «Ленинград» (энэ түрүү техникын город—Ленинградта гаргагдадаг), «Восток» (Ташкент) гэжэ холодильнигууд бүтээгдэдэг байна. «Ленинград» холодильнигай доторхи багтаамжань «ЗИЛ-эйхидэ» орходоо гурба дахин бага аад, харин тэрэниие ажаглахада аяар 4 дахин шахуу ехэ гаргаша хэгдэдэг. Ереванска свето-техническэ заводой бүтээдэг продукци ехэ хүндэгүй. Энэ завод жэл соо 131 мянган люстр стол дээрэ табидаг 480 мянган лампа бүтээжэ гаргадаг. Тэдэ зүйлнүүд бүхы республиканuудта шахуу ябуулагдадаг. Энэ заводой гаргаһан продукци тон муу шанартай. Тиимэ тула РСФСР-эй, Киргизиин болон бусад зарим республикануудай худалдаа наймаанай эмхи зургаанууд тэрэ продукциинь абахаяа арсаха баатай болодог.

Телевизор бүтээхэ үйлэдбэри мандата түргөөр хүгжэжэ байна. Мүнөө жэлдэ хоёр миллионһоо дээшэ хэһэг телевизор гаргагдахань. Телевизор хадаа городой ажалшадай ажаһуудалай шухала хэрэгсэлынь боложо шадаа, таряашадай бүлэнэрэй ажаһуудалда хэрэглэгдэдэгшье боложо захалаа. Тиигэн гэтэр телевизорнуудэй 60—70 процентнь заһабарида орохо тусхай хараалагдаһан болзорһоо урид эбдэршэнэ. Энэ талаар «Спутник» телевизор онсо илгардаг. Воронежско совнархозой завод телевизорнуудтэ гарантийна заһабари хэжэ хоёр миллион шахуу түхэриг хиидэ гаргашалаа.

Дээрэ дурсагдаһан шэнги баримтанууд үшөөл олон байһаар. Партиин Центральна Комитедэй ноябриин Пленум дээрэ элидхэл хэхэдээ нүхэр Н. С. Хрущев иимэ байдал тушаа иигэжэ дураа гутангаар хэлээ һэн: «Манайл продукци дэлхэй дээрэ эгээл эрхим һайн байха ёһотой гэжэ хооһоор шашаад, харин өөһэдөө голодоһо гаргадаг хүнүүдые предприяти хүтэлбэрилгэдэ бүри пушкаар буудахаар газарташье дүтэ табиха хэрэггүй».

Бүтээһэн зүйлнүүдэй шанар тухай асуудал, үйлэдбэри шэнги хуушанай асуудал ха юм даа. Зүгөөр мүнөө энэ бүришье шухала удха шанартай болоо. Эндэ бүтээгдэһэн эдлэлэй үни удаан сагта лаб найдамжатайгаар ашаглагдажа байха тухай асуудал табигдана. Энэ хадаа эрхим һайн шанар гэһэн лэ удхатай бшуу.

Хэгдэһэн юумын найдамтай байха тухай асуудал мэдэхэ хүнүүд иигэжэ тайлбарилдаг. «Найдамжатай байха асуудал болбол гол асуудал мүн болоно, тэрэ хадаа автоматизациие үргэдхэгдэхэ ёһотой гү, али үгы гү гэһэн асуудал ёһоороо болоходоо шиидхэнэ» гэжэ академик В. А. Трапезников хэлэнэ. «Хэһэн юумын тон зүб, илангаяа шанарай найдамжатай байха эрилтэ хадаа нарижуулагдаһан автомадууд болон автоматическа лининүүдые байгуулгын хилэнь эгээ мүнөө болоод байна гэжэ туйлагдаһан туршалганууд элирхэйлэн харуулна» гэжэ академик Н. Г. Бруевич тэмдэглэнэ. Тиигээдшье мүнөө үедэ үйлэдбэриин техническэ дэбжэлтэ автоматизацигүйгөөр эрхилэгдэхэ гэжэ һанал бодол түрэхэ ёһогүй. Ушар иимэһээ найдамжатай эрхим һайн шанар гэһэн асуудал тон ехэ удха шанартай болоно.

Шанарай түлөө тэмсэхэ зуураа, һүүлэй жэлнүүдтэ нилээд ехэ амжалтанууд туйлагдаа. Гансахан москвагайхид 12—15 һарын хугасаа дотор хоёр мянга шахуу шухала хэрэгсэлнүүдэй шанарынь һайжаруулһанай, бүхэ болгоһоной ашаар тэдэниие ашаглаха гарантийна болзорынь һунааха арга олоо. Ленинградаархин, украинаархин, ураалаархин болон бусад томо индустриальна центрнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд продукциин шанар һайжаруулха талаар нилээд ехэ юумэ хэһэн байна.

Минскын подшинник бүтээдэг заводой коллектив долоон жэлэй түгэсэхэ үе багаар өөһэдынгөө гаргадаг подшиннигуудай ашаглагдаха болзорынь нэгэ хахад дахин дээшэлүүлхэ гэһэн уялга абанхай. Тэрэ зорилгоёо тэдэнэр амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Ярославска шинна заводой резинэ хэгшэдэй үнэтэ үүсхэл бүгэдэндэ эли. Тэдэнэр өөһэдынгөө бүтээһэн юумэнүүдэй ашаглагдаха болзорынь хэдэн дахин һунааха гэжэ шиидэнхэй. Энэ хадаа арадай ажахыда айхабтар ехэ удха шанартай.

«Продукциин шанарые саг үргэлжэ һайжаруулха гээшэ экономикын хүгжэлтын заатагүй шухала эрилтэ мүн» гэжэ партиин Программа дотор онсо тэмдэглэгдэнэ. Энэ эрилтэ хадаа промышленность болон хүдөө ажахын ажалшадай оюун ухаанда бүри бүхөөр хадуугдажа байна, бодото дээрээ улам хүсэтэйгөөр бэелүүлэгдэнэ. Олохон хүдэлмэришэдэй коллективүүд энэ ехэ хэрэгтэ үнэн зүрхэнһөө оролсожо, оюун бодолоо, ухаалхы шадабаряа бүрин т[...]рюулна.

Ленинградһаа ТАСС-ай ко[рре]пондент иигэжэ мэдээсэнэ: «[...]майская» гэжэ фабрикада [...]нуудай хонхонууд жэнгиржэл [...] Энэ фабрикын нооһон бүдөө[...] плати, зунай костюм гү, али [...]линии үхибүүнэй формо хаан[...]лалдажа абахаб гэжэ эхэн[...] һуражал байдаг. Өөһэдынгөө [...] юумэнүүдые шанар һайнта[...]хид таарамжатайгаар, мүнөө [...] түхэлтэйгөөр бүтээдэг дээрэһ[...]хи оёдолшод бүгэдэндэ мэдээ[...]лоо ха юм.

Хэгдэжэ байһан юумын ш[...] фабрикын эгээл бэрхэ, оло[...] хэрэгтэ эдэбхитэй хабаадад[...] эхэнэр оёдолшод бүтээжэ бай[...]зартань шалган хаража байд[...] бүхэн тусхай магазинда даа[...] үгтэнхэй, тэдэнтээ холбоо [...]тай байдаг, тэдэнэй эрилтые [...]даа абажа, өөһэдынгөө үйл[...] саг дарыдань шэнэдхэн хү[...] юм.

Үшөө нэгэ ушар тухай Т[АСС-ай] корреспондент мэдээсэнэ. Ком[...] ажалай нэрэ зэргэтэй Москва-С[...]ровочная деподо № 1987 элек[...] бусажа ерэбэ. Электровоз заһа[...]даг цехэй хүдэлмэришэд энэ [...]нада эгээл түрүүлэн эрхим һа[...] һабари хэгдэһэн тухай ү[...] (гарантийна путевко) үгэжэ [...] һаар һара болоо. Энэ локомо[...] мянга шахуу километр яба[...] бүхы узелнууд, агрегаду[...] һайнаар хүдэлөө. Мүнөө энэ [...] депогой бүхы коллективээр [...]дэнхэй.

Имэшүү жэшээ хэдэн [...] Жэшээнь, олон городууд[...]шад байрын шэнэ гэрнүүды [...]тийна паспорттайгаар аша[...] тушаадаг болонхой.

Украинын колхозник Н. Г. [...]дын, Ленинградай хүд[...] И. Д. Леоновой һая то[...] үгэнүүд бүхы орон доторнай [...]тэйгөөр хүлеэгдэн абтаа. [...] гүүд дотор һэшхэл тухай, [...] ба хүдэлмэришэн хүнэй нэр[...] тухай хэлэгдэнэ. Энэ һэшх[...] хүн бүхэниие өөрынгөө х[...]мые эрхим һайнаар хэхые [...] табина. Тиигэжэ партимна[...]гана, «Коммунизм байгуул[...] үедэ продукциин шанары [...] гэлжэ һайжаруулха гээшэ [...] политическэ тон шухала зор[...]лоно. Съездын урда тэд [...] «Совет юумэн эгээл эрхим [...] байха ёһотой» гэһэн лозун[...] приятие бүхэнэй хүдэлмэ[...] ёһон болохо зэргэтэй» гэжэ [...] Н. С. Хрущев партиин XII [...] дээрэ КПСС-эй Программа [...] элидхэл соогоо хэлээ һэн.

И. Ар[...]

ТАСС-ай шэнжэлэг[...]

Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ

...ури олоороо хабаадыт

...оябрь һара соо үдэр бүри хорёод гаран бэшэг ху... ...тээһээ манай газетын редакцида ороһон байна. ...гүүехэ Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулаг... ...н ажалай бэлэгүүд тухай, КПСС-эй ЦК-гай нояб... ...Пленумые угтуулан шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрһэн ...алис мүрысөөн, мүн бусад хэрэгүүд тухай олон бэ... ...абтаа. Иигэжэ хото, хүдөөгэй бэшэгшэдэй шухала ...ла асуудалнуудаар бэшэжэ байха гэжэ оролдодо... һайшаалтай.

...үгнын баян талаһаа Дамба Жанаевай бэшэһэн ...рсагтай кукуруза абтаа», манай үнинэй бэшэгшэ ...брыл Лопиловай—«Түрүүшын саһан сошордуулаа... Николай Малыгинай Баргажанһаа эльгээһэн «Жэ... ...тусэб—Октябриин һайндэртэ» гэһэн бэшэгүүд, ЦК-... ...ноябриин Пленумэй шиидхэбэриһээ уламжалан шэ... ...рилго тээшэ уряалһан, СССР-эй Верховно Соведэй ...гат, Хүдэриин суута кукурузашан Радна Гонсору... «Амжалтаараа дашуурангүй, алад харан хүдэ...», Улаан-Үдын ПВЗ-эйн цехэй начальнигай орлог... ...андал Рабдановай, мүн бусад олохон нүхэдэй ста... ...ууд уншагшадай анхарал татаһан байха.

...оябриин 18-да газетымнай хуудаһанда «Бүгэдэндэ ...атай хэрэг» гэһэн гаршагтайгаар нүхэд И. Щапов, ...аржапова-Линховоина, А. Миронова гэгшэдэй то... ...лһан бэшэгтэ харюу хаа хаанаһаа ерэжэ эхилээ. ...йнь зариман газетэдэмнай тунхаглагдаа, саашаа... ...е толилогдохо. Үхибүүдые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ...улиһаа гадна, олониитэ түрэлхид тон эдэбхитэй... ...хабаадаха ёһотой гэжэ саг соогоо табигдаһан асуу... ...һанамжа, дурадхалнуудаа үшөөл олоор эльгээхэ ...гэжэ найданабди.

«Буряад үнэндэ» үнинэй бэшэдэг нүхэдһөө гадна, шэ... ...рэнүүдэй бии боложо байһые тэмдэглэмээр. Жэ... Дунда Худанай (Хори) һургуулиин багша Цы... ...т Ванчикова нютагайнгаа элдэб һонинииые, шүүм... ...материалнуудые байд гээд лэ бэшэдэг болонхой. ...үхэрнай һаяхан манда нэгэ рассказ эльгээгээ. Тэ... ...найруулгаар һулаханшье һаа, түрүүшын туршалга ...һайшаалтай байна.

...агтын аймагһаа Доржи Цыденов, Загарайһаа — ...ремпилова болон бусад түрүүшынхеэ бэшэгүүдые ...һэн нүхэд саашадаа мантай холбоо барисаагаа ...бэхижүүлхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

...най хото болон хүдөөгэй бэшэгшэд, штатнабэшэ ...спондентнүүд, бүхы уншагшад! Нютаг нютагайнгаа ...дэлгэрэнгыеше, магтаһан, шүүмжэлһэншье бэшэ... ...е улам олоор эльгээхыетнай, элдэб янзын фото ...нуудые буулгажа ябуулхыетнай манай газетын ре... ...гуйха байна.

...гэй бүтэсэ хүсэлэй һайнһаа

...инай XXII партсъездын ...э колхозой түрүүшүүл ...убалтнай, олон нүхэ... ...ха байха. Тиихэдээ хо... ...дма Бальжановые онсо... ...глэжэ: «Одоол халуун ...е үзэһэн, оролдосо ехэ... ...юм» тэлсэдэг.

...олхозник Эсэгэ ороноо ...н дайнда Ленинград ...н гараа хүндөөр шарха... ...44 ондо колхоздоо буса... ...арһан Бадмамнай үрөө... ...аад, хүсэд амараншье... ...эй бригадада хүдэлхэеэ ...рашабал гэжэ колхоз... ...рлаһан, гайхаһан гэхэ. ...ойшо нүхэр Бальжанов ...ай хүнһөө дутангүй хамтын ажалда хам орожо, ябаһан лэ, газартаа түрүү жэшээ харуулна.

Һүүлэй үедэ хониной отарада ажалша шумууһан хүнэй хэрэгтэй болоходо, Бадма Бальжанович тэндэ эльгээгдээд, малайнгаа байра байдал дарагар болгонхой, һүрэг хонидоо тарган тобироор харууһалжа байдаг.

— Энэ жэлэй түл 500 хурьга мүнөө үбэлдөө һайнаар холлуулжа, уһалжа, түргэнөөр тобиржуулан, бүдүүн хонидһоо дутахагүй томорюун, тарган сулаар хүхэ ногоондо табихаб,—гэжэ нүхэр Бальжановай хэлэхэдэ, сохом тиихэл байха гэжэ нүхэдынь батаар этигэдэт.

Г. Тугутов.

Түрүү столово

...тосхоной столоводо ...лэ хүн сохом һай... ...жа тэндэһээ гарадаг ...шадабаритайгаар буй... ...олон зүйлэй амтата ...ариг сэбэр бай... ...налархай, бэрхэ хү... ...гшэдынь олоной ур... ...нэ. Мүнөө үень тэндэ ...эдеэ хоол үдэр бүри бэлдэгдэнэ. Любовь Абрамова, Мария Дюкова, Августа Вахрушева болон бусадай жэшээтэ һайн ажалынь тэмдэглэлтэй.

Байгша оной апрель һараһаа тус столово коммунис ажалай коллектив гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Ц. Цыдыпов.

...бэрэй Алташа тос... ...тараагша Дулма... ...ова газетэ болон ...ые уншагшадтань ...ргэжэ, нютагайхидтаа хүндэтэй болонхой юм. Зураг дээрэ: Дулмажап Ринчинова.

Б. ЖАМБАЛОВАЙ фото.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: манай газетын эдэбхитэй бэшэгшэд (зүүн гарһаа нэгэдэхи зэргэдэ) Хориин сомоной соведэй түрүүлэгшэ Аюшин Д. Ц., Хэжэнгын дунда һургуулиин багша Намсараев Н. Н., (хоёрдохи зэргэдэ) Улаан-Үдын ПВЗ-гэй строгальщик Дармаев Д. О., Бэшүүрэй Шанагын эхин һургуулиин багша Тогошиев Д. Ц., Хяагтын музейн директор Тугутов Р. Ф., Түнхэнэй аймагай «Восточные Саяны» колхозой гэшүүн Ардуев С. А., уран зохёолшод Базарон Б. Б., Номтоев Ц. Н. гэгшэд байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

АХЫН АЙМАГТА

АГИТАТОРНУУДАЙ СЕМИНАР

КПСС-эй райкомой пропаганда ба агитациин таһаг һаяхан агитаторнуудай зүблөө үнгэргөө. «Коммунизм ба шэнэ хүнииe хүмүүжүүлхэ гол шухала зорилгонууд», «КПСС-эй ноябриин Пленумэй дүн», «Уласхоорондын байдал» гэһэн асуудалнуудаар нүхэд Гулгонов Е. Ш., Хандуев Х. Х., Тумуреев С. В. гэгшэд элидхэлнүүдые хэбэ.

Семинарта хабаадагшад олон асуудал һуража, харюунуудые абаа.

ҺОНИРХОЛТОЙ КОНФЕРЕНЦИ

Аймагай Культурын байшан соо хүн зон олоороо сугларба. «Ниитын ба үмсын хэрэг» гэһэн асуудалтай семинар эмхидхэгдээ. Эндэ Унжуев Д. С., Марзаев П. Д., Цыбденов Ц. Р., Буяев Р. В. гэгшэд һонирхолтой тоо, баримтануудые аймагай байдалһаа абажа дурдаба.

Мүн Никифоров Б. П., Аюшинова З. Б., Марзаев Б. М. болон бусад үгэ хэлэхэдээ, ниитын зөөридэ, ажалда эндэхи зоной ямараар хандадагые тайлбарилхын хажуугаар, өөрынгөө зөөри арьбадхахые оролдодог, ажал хэдэггүй, архинша зонууд шанга шүүмжэлэлдэ ороо.

Конференцидэ хабаадагшад саашадаа иимэ һонирхолтой семинарнуудые ходо үнгэргэхые уряалба.

АГИТБРИГАДАЙ АЯНШАЛГА

Аймагай центрэй бүлэг залуушуул агитбригада эмхидхээд, колхозуудаар ябажа зүжэг, концерт табиһан байна. Тэдэнэй репертуарта буряад арадай хатар, дуунууд бии.

Агитбригадые ВЛКСМ-эй райкомой секретарь О. Пронтеева хүтэлбэрилнэ.

В. Галсанов.

Барилгаар баян Үльдэргэ

Яруунын аймагай Үльдэргэ нютаг барилгаараа республика соогоо мэдээжэ юм. Энэ нютагай дэбисхэр дээрэ, Гурьбын талын баруун урда захада оршодог «Коммунизм» колхозой түб дандаа шифер хушалтатай шэнэ гэрнүүдээр аржыдаг. Колхозой гэшүүдэй 80 хубинь шэнэ һаруул гэрнүүдтэ орожо түбхинэнхэй.

Ажахынгаа баяжаха тума энэ колхоз шэнэ барилгануудые бодхоожол байдаг. Һүүлэй хоёр жэлэй хугасаа соо ууралаар дулаасуулагдадаг МТМ, мүн шулуугаар баригдаһан гахайн томо бааза, оньһожоруулагдахаар хараалагдаһан 200 үнеэдэй байра болоод, колхозой түбтэ таряанай оньһожоруулагдаһан тоог баригдаа. Мүн холын гүүртэ, отарануудаар малшадай һууха гэрнүүд, хони, малай байха хорёо, хотонууд шэнээр баригдана. Тэрэшэлэн колхозниигууд жэл бүри өөһэдтөө шэнэ гэрнүүдые барижа ороно. Энэ жэл адуушад Жана Цыденов, Баду Базаржапов болон Булат Дашиев гэгшэд уужам һаруул гэрнүүдые баряа юм.

1963 ондо тус колхоз автомашинын гараж, найман жэлэй һургуулиин байшан, малай хэдэн байрануудые барихаар хараална.

Д-Н. Чимитов,
хүдөө бэшэгшэ.

Гуримшуулхаар болоо

Гэгээтэй тосхоной эдеэ хоолой магазинда М. Цыденжапова, Е. Бадмаева гэгшэд наймаалагшадаар хүдэлдэг юм. Эдэ нүхэд обед болобо гээд, магазинаа 12-һоо 3 час хүрэтэр хаажархидаг зантай. Энэ тосхоной промтоварна магазинай наймаалагша М. Бадмажапова мүн лэ 3 часай турша соо «үдын хоол баридаг» байна.

Саашадаа эдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар Петропавловкын сельпогой хүтэлбэрилэгшэд дары хэмжээ абаг лэ.

Д. Санданов.

Зэдэ.

Толилогдоогүй бэшэгүүдтэ харюу...

Хартаабха, овощ бэлэдхэхэ хэрэгтэ Улаан-Үдын пищеторг муугаар хандана гэһэн дохёо редакцида ороһон байгаа. Худалдаа-наймаанай энэ управлениин начальник нүхэр Аржанов ажалшадта овощой зүйлнүүдые наймаалха талаар зохихо хэмжээнүүд абтажа байна гэжэ харюусаба.

***

Түб хотымнай Забольничная гэжэ үйлсэдэ, автомашинын ехэ хүлгөөтэй газарта, ябаган хүнэй ябаха тротуаргүй, машинын ябадал аалидхаха ямаршье тэмдэгүүд байхагүй. Тиимэ ушарһаа тэндэ гэнтын аюул болоно гэжэ ПВЗ-эйн хүдэлмэришэд гомдол оруулаа һэн. Железнодорожно районой милициин таһагай начальник нүхэр Будажабон Б. Б. манда иигэжэ бэшэнэ:

«Забольничная» гэжэ үйлсэдэ автомашина жолоодогшодые гуримшуулхын тула манай зүгһөө хэмжээ абтаһан, абтажашье байна. Зүгөөр городой Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй тусхай тогтоолой үндэһөөр тэндэ тротуар болон бусад шухала түхеэрэлгэ 1962 ондо барихыень Паровозо-вагонно заводой директидэ дурадхагдаһан юм. Теэд заводой хүтэлбэрилэгшэд тэрэ тогтоол бэелүүлхын тула һаядаа хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найдагдана».

ТҮРҮҮШЫН АЛХАМ ХЭГДЭЖЭ БАЙНА

РЕДАКЦИҺАА. Улаан-Үдын телестудиин дамжуулгые хүдөө тосхонуудай зон хэзээ харадаг болохоб? Энэ талаар ямар хэмжээнүүд абтажа байнаб? гэхэ мэтэ асуудалнуудые манай уншагшад өөһэдынгөө бэшэгүүд соо табидаг байна. Тэдээндэ харюу болгон, радиоинженер нүхэр Ж. Дашинимаевай статья доро толилбобди.

Манай ороной политическэ, культурна ажабайдалда радио ба телевидениин удха шанар жэл бүхэндэ ехэ боложо байдаг.

В. И. Ленин арад зоной коммунис хүмүүжэлгэдэ радиогой дүүргэхэ ашата үүргые үндэрөөр сэгнэжэ, тэрэнэй хүгжэлтэдэ ехэхэн анхарал хандуулһан байна. Совет гүрэнэй һая тогтоод байхада, радиотехникын үндэһэ һуури табигшадай нэгэн болохо М. А. Бонч-Бруевичтэ В. И. Ленин иимэ телеграмма эльгээһэн юм.

«Танай хэжэ бүтээжэ байһан, саарһа хэрэглэдэггүй, хизаар гэжэ мэдэдэггүй газетэ совет арадай гэгээрхэ, хүмүүжэхэ ябадалда тон ехэ туһа хүргэхэ байна. Энэ хэрэгтэтнай бүхы аргаараа туһалхаб».

Манай парти, правительство Ленин багшын энэ захяае үндэһэ болгон, радиогой дэбжэлтэдэ тон анхаралтайгаар хандадаг байгаа, ханданашье.

«Саарһа хэрэглэдэггүй, хизаар гэжэ мэдэхэгүй газетэ»,—радио, телевидени партиимнай дүлэтэ үгэнүүдые үргэн ороной хото болон хүдөөгөөр хаа хаанагүй тараажа, хүн бүхэнэй зориг бадаруулна. Мүнөө манай Совет орон дотор хэдэн арбаад хүсэтэ радиостанцинууд, хоёр зуу шахуу телевизионно станци болон ретрансляторнууд дамжуулга хэжэ, хэдэн мянгаад километр утатай радиорелейнэ магистральнууд хүдэлжэ байдаг.

Хэдэхэн жэлэй урда тээ бүхы ороноо радиотой болгохо гэжэ партимнай уряа гаргаа бэлэй, мүнөө — телефицировалагты гэһэн хүндэтэ зорилго арад зонойнгоо, эрдэмтэд ба радио мэргэжэлтэдэй урда табяад байна.

Энээниие бэелүүлэлсэхэ хэрэгтэ Буряадай эрдэм-шэнжэлэлгын институдай радиофизикын лаборатори шадаха зэргээрээ хубитаяа оруулалсана. Нёдондо жэлһээ манай лабораториин хүдэлмэрилэгшэд өөһэдынгөө гол темэһээ гадуур, республикынгаа холын хүдөө нютагуудай хүн зондо телевидениин дамжуулгануудые заабол хүргэхэ гэжэ шиидээ һэн.

Тэрэ сагһаа хойшо манай залуу коллектив горитой шэнжэлэлгэ хэһэн байна. Энэ хэрэгтэ научна хүдэлмэрилэгшэ Горячкин В. И., ахалагша инженер Кузнецов В. В., инженернүүд Кисляк В. В., Бальжинимаев Р. Ц., технигүүд Занданов В. М., физико-математикын эрдэмэй кандидат, лабораториие эрхилэгшэ Цыдыпов Ч. Ц. болон бусад хабаадалсана.

Манай хүдэлмэрилэгшэд үбэл, зун гэжэ илгангүй хүдөө нютагуудаар ябажа, Улаан-Үдын телецентрэй дамжуулгануудай хаагуур, ямар шанартайгаар таража байһые шалгаа. Мүн Эрхүүгэй телецентрэй дамжуулганууд Байгал шадархи олохон тосхонуудта яһала һайнаар дуулдана, харагдана гэжэ тодоруулаабди.

УКВ — долгинууд, тобшоор хэлэхэдэ, гэрэлэй туяа шэнгеэр гол түлэб сэхэ шэглэлтэйгээр тарадаг, халха һүүдэр газарта телевидениин долгинууд хүрэдэггүй гэжэ һая болотор эрдэмтэд тоолодог байһан юм.

Гэбэшье хада, ууланууд радиодолгинуудай таралгые заабол халхалаад, хаагаад байдаг бэшэ, харин заримдаа радиодолгинуудай хүсые ехэ болгодог байһыень манай лаборатори шэнжэлжэ тодоруулаа.

Энэ ушарые шадамараар хэрэглээ һаа, мүнөө байһан телецентрнүүдэй дамжуулгын тарасые бүри холуур болгожо шадагдаха байха.

Жэшээнь, Улаан-Үдын телецентрһээ ехэ хада хүбшэнүүдээр халхалагдаһан Кабанскын аймагай Фофаново тосхоной оршондо республика соохи эгээ түрүүшын ретранслятор манай дурадхалаар тодхоогдоод, хүдэлжэ захалаа.

Мүнөө Кабанскын, Байкало-Кударын олонхи һуурин газарнуудаар Улаан-Үдын теледамжуулга харадаг боложо байна.

Галуута Нуурайшье шахтёрнуудай городто дүтэ ретранслятор тодхомоор газар олдоо. Мэнэ һая Хориин аймагта шэнжэлгэ хэжэ байһанаа ерээбди.

Улаан Одон тосхоной зүүн тээхи Наран гэжэ хадын оройдо нүүдэл ретранслятор тодхожо хүдэлгөөд үзэхэдэмнай, тэрээгүүрхи олохон тосхонуудта теледамжуулга яһала һайн шанартайгаар харагдаа.

Тиигэбэшье энэ ажалнай үшөөл һайтар шалгагдаха, үзэгдэхэ ёһотой. Юундэб гэхэдэ, радиодолгинуудай, илангаяа телевиденеэр дамжуулга хэдэг УКВ долгинуудай, нэбтэрэн тараха хэрэгтэ хада уула, һарьдаг хүбшэнүүд, сагай уларил гэхэ мэтэ ехээр нүлөөлдэг байна.

Радиодамжуулга ба телевидени улад зониие коммунис ёһоор хүмүүжүүлгэдэ тон ехэ удха шанартай.

Ж. Дашинимаев.
БКНИИ-гэй радиоинженер.

ТОБШО ДОХЁО

Автобус хүрэдэг болог лэ

Чисаанын совхозой 2-дохи фермэһээ Улаан-Үдэ гү, али Хори, Хэжэнгэ ошохомнай бэрхэтэй болонхой. Юуб гэхэдэ, энээгүүр ябадаг автобус тосхонһоомнай километр үлүүтэй харгыгаар—хойто хадаар ябашадаг.

Шухала хэрэгээр иишэ тиишээ ошохо болоһон зон Хойто хадын бооридо бээрэтэрээ автобус хүлеэдэг.

Манай фермэ руу автобусые хүргэдэг болгыт гэжэ Улаан-Үдэдэхи № 8 ханданабди.

Б. Базарова.

Бани хэрэгтэй

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түбтэ олон зон ажаһуудаг юм. Эндэ дунда һургуули, клуб, библиотекэ, магазинууд болон бусад бии. Гэбэшье хамтын банигүй дээрэһээ тосхоной зон 5 модоной зайда оршодог ЦРМ-эйн банида ошохо баатай болоно.

Колхозой правлени ба партийна организаци бани тухай хэлсэһээр үнинэй агша. Теэд энэ домогто хэлсээгээ хэзээ хүсэлдүүлхэ юм?

А. Банзаракцаев.

Захаамин.

Хэзээ бүтэхэ тир гээшэб?

Закаменск хотодо сагаалса буудаха газар (тир) 1959 оной эхеэр баригдажа захалһан юм. Барилгада гаргашалха мүнгыень ДОСААФ-ай таһаг аймагай коммунальна ажахын конторотой тусхай хэлсээ баталһан байха. Тэрэ гэһээр 4 жэл түйсэхэнь, теэд тирнай мүнөөшье болотор нээгдээдүй. Аймаг дотор буудалгын спорт хүгжөөхэ арга боломжо ехэ. Юуб гэхэдэ, республика соогоо мэдээжэ мэргэн буудагшад: спортын мастер Д. Охинов, 1-дэхи разрядай мэргэшүүл Ц. Будаев, Р. Будаев болон бусад һайн буудадаг олон нүхэд эндэ ажаһуудаг юм.

Эдэнэр тиргүйгөөр мэргэжэл шадабаряа залуушуулда дамжуулхань бэрхэтэй гээшэ.

Тусхай мүнгэ һомологдоһон барилгада мүнөө болотороо юун һаад ушаруулнаб гэжэ ДОСААФ-ай түрүүлэгшэ нүхэр П. Елшинһээ, аймгүйсэдкомой коммунальна ажахын таһагые даагша Д. Баландинһаа асуунабди.

Ч. Шагдаров.

Халаахай

Хёлго—Ноёхоной субасада

Ноёхон тосхондо тунгалаг уһаар элбэг, үрэмдэмэл худагай бүтэхэдэ, Хёлго гол руу, һалирхаяа болижо амарагдаһан юм.

Хонжоо хэжэ хүдэлмэриһөө хаюулаад, Мухар-Шэбэрһээ зайгуултаһан Л. Фетисовтэ хэнэйшьеб үршөөлөөр нариихан соргото гүнзэгы худаг найдагдаба. Орохо нүхэеэ уйтараад байһан энэ хүйхэр Ноёхоной зарим зоной гэнэниие һамбаашалан, худагай дэргэдэ гоё гэгшын гэр бодхообо. Одоол иихэдээ, уһанай эзэн — «лусууд» болобоб гэһэн годоотой Фетисов хэтэрхэдээ, зоной эрилтые хэрэгсээхэеэ болибо. «Намда бү мэдээрхэгты! Хэзээ худагаа нээхэеэ, хэдыдэ уһынь булэхэеэ тухайлхаб!» гэжэ бүдүүрхэн, гэртээ хэбтэһээр хайран тэрэ худагай хүдэлхые болигожорхёо. Тэрэнһээ боложо, энэ зунһаа хойшо ноёхонойхид, хүгшэ хүүгэдгүй ябага нюсэгөөр модо хахадай хараанһаа уһа зөөжэ тухашарна.

Илангаяа үбэлэй хүйтэндэ Хёлго — Ноёхоной субасын елуүртэ тангайшанаа гүб гэжэ ээбэйн галдиһан, хүндэ хүнэгүүд доро мэгдэһэн, ябаган шарга жүдхэһэн хүнүүд хамаг гомдол хараалаа баража, мүнөө үень сүхэршэхэшье болоо. Теэд хүрэһэн худаг тушаа нютагай ноёдой түргэн хэмжээ абахагүйнь харатайл.

А. Будаева.

МАНАЙ ГАЗЕТЫН БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР

«Зоной эрилтэдэ — халуун анхарал» гэһэн гаршагтай, уншагшадай бэшэгүүдэй шэнжэлэл соо Түгнын совхозрабкоопой Нарһата тосхондохи магазинай наймаашан Юндонова Нимажаб зоной эрилтэдэ хайша хэрэгээр хандадаг гэжэ шүүмжэлэгдэһэн юм. Тус рабкоопой худалдаа наймаанай таһагые даагша нүхэр Иванов М. П. иигэжэ редакцида мэдээсэбэ:

«Пайщигуудай шүүмжэлһэн дутуу дунданууд тухай тусгаар зүбшэн хэлсэгдэжэ, нүхэр Н. Юндоновада шанга донгодолго соносхогдоод, совет худалдаа наймаанай гуримые хожомоо багаханааршье хазайгуулбал, тэрэ дары хүдэлмэриһөө гаргагдаха гэһэн һануулга хэгдээ».

БУРЯАД ҮНЭН
3-дахи нюур
1962 оной декабриин 13.

Тон һайшаалтай үүсхэл!

«Буряад үнэн» газетын ноябриин 18-най номерто «Үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ булта эдэбхитэйгээр хабаадая» гэһэн статья толилогдоо. Дурсагдагша статья соо үхибүүдэй буруу ябадал хэһэн тухай хэдэн ушарнууд тоологдоно. Теэд ганса эдэ ушарнууд бэшэ, ондоошье тиимэ ябадалнууд эндэ тэндэ болодог лэ ха юм даа. Аха зониие ороойдоошье тоохогүй, шэрүүн үгэ хэлэхэ, багшанараашье хүндэлхэгүй, үгыень дуулахагүй, номоошье һайтар үзэхэгүй, ажал гэхэдэ «татай!» гэдэг, архишье уугаад ябадаг, хамтын зөөриие химгададаггүй, гэмтээдэг, хулуудагшье үхибүүд дайралдаха юм. Илангаяа һүүлэй үедэ сахил, журамаа алдадаг үхибүүд олон болошоо. Дайнһаа урагша архи уугаад, аха зониие, багшанараа хүндэлэнгүй ябадаг, ажал хэхэ дурагүй үхибүүд бүри байдаггүй шахуу һэн. Дайнай үедэ эсэгэнэрынь сэрэгтэ ошоһон, эхэнүүдынь үдэр, һүнигүй ажалда ябадаг байхаданьшье, эгээ иимэ байгаагүй. Теэд мүнөө хамаг юумээр хүсэд хангаганхай, сэдьхэлынь дүүрэн болохолоороо юундэ иимэ болошоо гээшэб гэжэ гайхагдадаг. Хэды гайхабашье, харюуень би оложо яданаб. Хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муудаһаниинь лэ лаб. Багшанарай талаһаа иимэ ажал дутуу ябуулагдана гээшэ ааб даа. Эндэ олониитын, эхэ, эсэгэнэрэй талаһаа юун хэгдэхэ ёһотой аад хэгдэнэгүйб, ямар дутуутай байнабибди гэжэ хэлсэгдэжэ байна. Тиимын тула багшанарай ажал тухай эндэ хэлэнгүй үнгэрэгдэбэ.

Хүмүүжүүлгэ— хүтэлбэрилэгшэдэй нангин уялга

Минии һанахада, олониитын эмхинүүдэй, предприяти, фабрика, заводуудай, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, эхэ, эсэгэнэр һургуулида һаналаа хүсэд табинагүй. Колхозой түрүүлэгшэнэр өөһэдөө һургуулида орожо ерээд, һургуулиин байдалые мэдээд, шухала асуудалнууд тухай зүбшөөд гаража байгаа һаа ехэ һайн бэлэй. Аха захынгаа иигэжэ һургуули тухай оролдожо байхые харахадаа, һургуули гээшэмнай олониитын хүсөөр байдаг, олониитэдэ тон хэрэгтэй юумэ гээшэ байна, багшанар болбол хамаг зондо хүндэтэй зон юм байна гэжэ бүхөөр ойлгодог байха бшуу. Мүнөө предприятиин, совхозой, колхозой хүтэлбэрилэгшэд һургуулида ородог юм аал? Эхэ, эсэгэнэрэй суглаанда хэр олониинь ябанаб? Жэлдээ нэгэ дахин һургуулида ороходоо, хүдэлмэридэмнай хамһалсахые шабинараа үгыт гэжэ лэ ерэдэг түрүүлэгшэнэршье байха. Өөрынгөө кабинедтэ һургуулиин директорые дуудажа абаашаад, үхибүүдые үгэгты гэдэгшье нүхэд дайралдаха. Нэгэ түрүүлэгшын хүбүүнэй номоо мууса үзэдэг, журамайнгаашье талаар элдэб ааша гаргадаг болоходонь, эсэгэдэнь телефондооб. «Хүбүүнэйтнай тухай хөөрэлдэхэ хэрэг болоод байна. Ойро зуурахан ороод гарыт» гэбэб. Уурлаһан янзаар урдаһаам харюусахадаа. «Би сүлөөгүй байнаб, хэрэгтэй һаа наашаа ерэгты» гэбэ. «Сүлөө ороходоо ороод гарыт даа» гэхэдэмшье ерээгүй һэн. Хэдэн дахин дабтан дабтан урижа, арайшье гэжэ ерүүлээ бэлэйб.

Түрүүлэгшэнэр, ажахын хүтэлбэрилэгшэд бултадаа иимэнүүд бэшэ юм ааб даа. Зүгөөр иимэ хүнүүд яһала бии бшуу даа.

Яаха аргагүй яарал ажал болобо, үхибүүдээ хамһалсахын үгыт, гэжэ урогһоонь таһалжа байжа абаһан аад, харин хэдэн час соо абаашангүй байдагшье газар байха.

Иимэ юумэнүүдые харахадаа, шабинар һайн жэшээ абанагүй.

Минии һанахада, ажахын олонхи хүтэлбэрилэгшэд үхибүүдээ һайнаар хүмүүжүүлхэ тухай хүсэд бодоногүй. Хүүгэдые хүмүүжүүлхэ тухай суглаан дээрэ биража хэлсэдэггүй.

Ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй һургуулидаа, багшанартаа иимээр хандадаггүй, хүндэлдэг, нэрэ хүндыень үргэлсэдэг һаань, үхибүүдэй сахил журамые дээшэлүүлхэ нэгэ хүсэтэй арга бии боложо үгэхэ һэн ха гэжэ һанагдана.

Хүүгэд гээшэ аха зонойнгоо хамаг ябадалые хаража, тэдээнһээ жэшээ абадагыень хүн бүхэн мэдэнэ. Иимэ хадань, тон лэ һайн юумэ хаража ябадаг һаань, эрхим дээдэ хүмүүжүүлгэ болохо байгаа. Манай Совет орон соо эрхим һайн үйлэ хэрэг гэжэ захагүй олон. Эдэниие хаража, үзэжэ, залуушуулнай ашатай һайн жэшээ абана. Тиихэтэй хамта дутуу, дунда юумэнүүд баһал олон байна шуу даа. Колхозуудта ажалай журам ехэ һула байдаг. Автомашинань үглөөнэй 8 часта гараха аад, 10, заримдаа 12-тошье гараха юм. Ямар бэ даа ажалда 30 хүн гараха гэһэн аад, 20 хүн гараха. Суглааниинь үдэшын 7-до болохо гэһэн аад, 10—11-дэ эхилхэ. Ажалдаа ябажа байхадаа нэгэ час хүдэлөөд, хоёр час амардаг зон олон. Хайша хэрэг орхигдоод байһан хамтын зөөринүүдшье байха. Үхибүүд эдэниие харажал ябана. Арба гаратай болохолоороо, эдэ мэтэ зонуудтай хамта ажалдашье ябана ха юм даа. Эхэ, эсэгэнэрынь аха, эгэшэнэрынь, таниһан зониинь энэ мэтэ журам муутайгаар ябаа һаань, хүүгэдэйшье журам муутай байхань дамжаггүй.

Түрэлхидэй жэшээ туйлай ехэ

Үхибүүдээ зол зоргондонь табижархёод, ямаршье журамгүйгөөр орхижорхёод байдаг айлнууд бии. Үглөөгүүр сайлажа гараад, үдэшэ болотор тэдэнь хаанашье ябаһаниинь мэдэгдээгүй ябаха юм. Тиихэдээ харалтайшье юумэ харана, харалгүйшье юумэ бүри ехээр харана. Колхозуудтамнай хүүгэдэй саад гэжэ тоншье үсөөн. Һургуулиин наһа хүрөөгүй үхибүүд саадтай гээшэ һаа, шанха ондоо, зүб хүмүүжүүлгэ абахань мэдээжэ. Теэд промышленна предприятинууд, колхозууд юундэ хэрэглэнэгүй гээшэб! Зарим шабинар номоо үзэнгүй, зайгаад лэ, журам дүримөө алдаад, багшанарай ядалдажа байһан ушарнууд олон байдаг. Тиимэ үхибүүдые урогһоонь хойно нэгэ газар суглуулаад, багшанарай харгалзамжа доро номынь үзүүлдэг гурим гараа. Ехэ һайн энэ арга хүсэд хэрэглэгдэнэгүй гэжэ һананаб. Энээниие һургуули бүхэндэ эмхидхэжэ болохо. Хэрбээ классуудайнь сүлөөгүй байдаг һаань, ондоо гэр олохо аргатай юм бэд даа. Тон ядахадаа, юрын айлайдашье, 2—3 айлда хубаарилжа байгаадшье суглуулхада болоштой гэжэ һанахаар. Багшанарай сүлөөгүйдөө һаа, эхэ, эсэгэнэрынь ээлжээнэй ёһоор байлсажа харалсаха, хамһалсахаданъ болохо бэшэ юм гү. Мүнөө эрдэмтэй эхэ, эсэгэнэр яһала олон болоо ха юм. Энэ тон шухала хэрэг. Һургуулинууд 2—3 халаагаар хэшээлээ хэдэг дээрэһээ гэрэй талаар ядалдаад байгаа һаань, предприяти, колхозууд 20—30 үхибүүдэй һуугаад, номоо үзэхөөр гэр гаргажа үгэмөөр аргатай.

Хүүгэдые хүмүүжүүлхэ тухай ехэ наука — педагогико байна ааб даа. Энээн сооһоо тон шухала юумэнүүдынь эхэ, эсэгэнэртэ багшанар лэ хэлэжэ үгэхэ ушартай. Эндэ эхэ, эсэгэнэрэй хүмүүжүүлхэ жэшээ тухай хэдэн үгэ хэлэлтэй шэнги байна. Олондо мэдээжэ багша А. С. Макаренко хэлэхэдээ, эхэ, эсэгын хүүгэдээ хүмүүжүүлхэгүй сагынь гэжэ байдаггүй юм, гэртээ ээзгүйшье байхадаа хүмүүжүүлжэл байха юм гээ һэн. Минии һанахада, гэртээ ээзгүй байхаһаа байтагай, наһа барашаһаншье хойноо хүмүүжүүлнэ гэхээр байдаг. Эдэ үгэнүүд хайшаа удхатайб гэбэл, үхибүүн гээшэ эхэ, эсэгынгээ гэртээ үгышье байхада, наһа барашаһаншье хойно, тэдэм тиигэгшэ һэн гэжэ һанажал ябадаг, һургаалайнь ёһоор ябадаг. Бусадшье хэлсэхэдээ, һургаал һайнтай аад, хамаг ябадалынь һайн, ажалдаашье бэрхээр ябадаг гэдэг ха юм даа. Эхэ эсэгэ хоёрынь хүндэ ямараар ханданаб, хайшан гээд олоной дунда, гэртээшье бэеэ абажа ябадаг бэ, хайшан гээд хубсалнаб—эдэ бүхэниие үхибүүд харажал ябаха, жэшээ болгон абажал байха юм.

Үхибүүдээрээ архи абхуулдагшье заримашуул байдаг. Айлшадые хүндэлжэ байха зуураа, бишыхан хүбүүдтээ духаряа амасуулдагшье хүнүүд байха. Бүү тиигыт гэхэдэ, «Заа яахань һэм, улаан архи ха юм» гэхэ юм. 1951 ондо Бургалтайн һургуулиин 4-дэхи класста һуража байһан 16 наһатай Цыденов гэжэ хүбүүн хуримда ошоһон аад, архи уужархёод, үглөөдэрынь һургуулидаа ерэбэгүй. Багшань ошоод, эхэ эсэгэдэнь «болохогүй юумэ боложо байна, хожом бү ууг» гэжэ хэлэхэдэнь, тэдэнь «Уужа ябадаг хүбүүн бэшэ даа, хуримда ууга юм ааб даа. Тиимэл һаа юун болошоо юм» гэжэ харюусаа һэн. Хүбүүниинь саашаа һурангүй, һургуулиһаа гараад, колхоздоо ажаллажа ябатараа нэгэ архидалган соогоо хулигаантаад, сүүдлүүлээ һэн. Жэлһээ үлүүхэн түрмэдэ ябажа ерээд, баһа тиимэ хэрэгээр сүүдлүүлжэ, 5 жэлээр хаалгаба. Эхэ, эсэгыень таниһан зоной саг соонь татажа абаа һаань, тиимэ ябадал хэхэгүй байһаниинь элитэ.

Ямаршье хүн һаа хүүгэдни муу ябадал лэ бү хэһэй гэжэ һанадаг. Эхэ, эсэгэнэрынь хүүгэдэйнгээ хажууда бэлин шэбшэг, бүдүүлиг үгэнүүдые хэлэжэ байдаггүй, наряар байха гэжэ оролдодог. Тиимэ аад, хүнэй хүүгэдэй хажууда ерэхэдээ «һахилаа модондо үлгэжэрхёод», таарамжагүй, бүдүүлигээр байдаг хүнүүд дайралдадаг. Хүн бүхэн бодохо ёһотой: «Минии хүбүүн бүдүүлигээр байгаа һаа, муу ябадал хээ һаа—муу, би тэрэнээ тиигүүлхэгүйн хэмжээ абахаб. Тиимэ хадань хүнэйшье хүбүүн муу ябадал бү хэг. Минии хүбүүе хүршэмни харалсаг, хүршын хүбүүе би харалсаһууб».

Хүн болохо хүүгэдһээ. Тон бага байхаһаань эхилээд, һуража ябаха наһан соонь лэ үхибүүдэй хүмүүжүүлгын һуурииые зүбөөр табиха ёһотойбди. Багашуулай буруу ябадал хэжэ байхыень хараа һаа, хүн бүхэн хэрэглэнгүй бү гараг лэ! Залуушуулаймнай дунда буруу ябадал хэдэг хүн бү үзэгдэг лэ! Бултаараа гарта һабартаараа хүмүүжүүлгын хэрэгтэ хабаадалсаял!

Л. ЛИНХОВОИН, багша.

ЗҮРХЭТЭЙ ҮБГЭН

(ҮНЭН УШАР)

Зүүн хойноһоо огторгойн хаяа сайража, ойрын юумэнүүд бүүр-түүр харагдажа эхилнэ.

Тосхоной зүүн урдахи эгээл захын, шифер хушалтатай шэнэхэн гэрэй үрхэһөө үдхэн хара утаан аалиханаар гаража, томогдожо байһан аргамжадал огторгойдо туласа һууһагтана. Үүр хираалаадүй. Эгээл энэ үедэ арадаа буунуудые үргэлһэн хоёр хүн тэрэ гэрһээ гаража, нохойнуудаа хүтэлөөд, нойрсожо байһан үдхэн модонуудтай тайга руу ороһоор харагдахаяа болишоно.

— Гомбо абгай, мүнөөдэр хамта хэрмэшэлхэмнай бээ?—гэжэ залуу нүхэрынь зэргэлээд дуугай ябаһан шүрбэгэр һахалтай хүндэ хандана.

— Игнашка, бүхэли намартаа шамайе дахуулан ябажа, агнууриин «нюусада» һургааб. Тиимэһээ мүнөөдэр хоёр тээшээ таража, ами аминдаа ябагалаябди. Наранай үдэ багта тээ тэрэ шобхо үзүүртэй хабсагайн урда хормойдо уулзажа, эдеэ хоолоо барихабди. Болгоомжотой ябаарай, эшээндээ ороодүй тайгынгаа «ээзэнтэй» ушаржа болохош,—гэжэ тэрэ нөөхи залуу ангууша нүхэртөө һургаал, заабари үгөөд, Гомбо абгай баруун тээшээ алхалан талииба. Уданшьегүй «Саяан» нохойнь бүдүүн хүхюур нарһа тойроод, ээрэн хусажа эхилхэдэ, Гомбо абгай ябууд дундаа хоёр аматаяа шүүрэн абаад шагнаархаба. Эгээл энэ үедэ хаанашьеб холо бэшэ буугай абяан наяржа, хүнэй муухай хашхараан соностобо.

«Нөөхи хүбүүмни баабгайтай уулзашоо ха»,—гэжэ Гомбо абгай һанаад, бии шадалаараа абяан тээшэ шуумайба. Гүйжэ ерэхэдэнь, Игнашкань модоной оройдо гарашоод хашхаржа һууба. Дороһоонь абиржа ябаад, мүшэр гэшүүһэнүүдые хухалжа байһан баабгайе Гомбо абгай буудажархиба. Шархатаад уланхадаһан баабгайн буугай тобшодол түргэнөөр гүйжэ ерэхэдэ, Гомбо абгай тэрэнэй хоёр далбагар шэхэнһээ хам шүүрэн бариад, һэжэрэн оробо. Модон дээрэһээн буугаад, нөөхи залуу нүхэрынь гэдэргээшье харангүй, гэр тээшээ гүйшөө бэлэй. Игнашкын айлайнгаа хэдэн хүнүүдые дахуулаад, хүрэжэ ерэхэдэ, шуһа нүжэ болошоһон Гомбо абгай хутагаяа бажуугаад, арайхан амитай хэбтээ һэн.

Энэ ушар хаана болоо юм гэжэ уншагшаднай һонирхожошье магадгүй.

Түнхэнэй аймагай Туран гэжэ тосхондо ойройдоо 1 модоной газарта һаяхан 63 наһатай Бильбуев Гомбо Намжилович гэжэ хүнтэй иимэ ушар тохёолдоо бэлэй.

Мэнэ һая Түнхэнөөр ябахадаа «Ниловка» гэжэ халуун аршаанда бэеэ аргалуулжа байһан Гомбо Намжиловичтай уулзаха гээд, тиишэ ошоо һэм.

— Гомбо абгай, ямар аргаар баабгайда барюулангүй амиды үлөөбта?—гэжэ танилсаһанайнгаа һүүлээр асуубаб.

— Тэрэ шүдхэрыешни хоёр шэхэнһээнь бариад тулалдажа байтарни, талаан боложо, нохоймни гүйжэ ерэмсээрээ, баабгайн борьбодо аһалдашоо һэн. Баабгай бархираад, намайе алдажархиба. Хутагаяа түргэн мулталан абажа, хэдэн дахин тэрэнээ хадхаа бэлэйб. Тэрэ золигшни намайе гэмтээжэрхёо ха юм. Шуһаа ехээр гээжэ харанхалжа унаа һэм,—гээд Гомбо абгай толгойнгоо шархын боолто заһасагаана.

— Гомбо абгай, таниие бар хүсэтэй юм гэжэ хүнүүд миин хэлсэнэгүй алтай? Хүсэгүй һаа, баабгайда булигдашаха байгаа ха юмта?

— Юрэдөө, намда ямар тиимэ бар хүсэн байба гээшэб. Һэ, залуудаа яһала барилдагша һэм, теэд барилдахада хүсэн хэрэггүй, оньһон шадал хэрэгтэй ха юм. Баабгай тэнэг хүсэтэйшье һаа, ямар оньһон аргатай байба гээшэб. Баабгайһаа айжа бахардажа байнгүйгөөр, бажуулдажа оробол, ямаршье хүн мухарюулха байха,—гэжэ тэрэ томоотой янзаар хөөрэнэ.

Гомбо абгайе харахада, юрэдөө, тиимэшье хүсэтэй баатар хүн гэжэ хэлэхээр бэшэ, юрэл жиирэй бэетэй даа. Бартахи ээзэнһээ айжа сухарингүй, диилэжэ шадаһан үндэр наһатай энэ үбгэниие харахадаа, зосоомни эжэ эхигүй баярай омогорхол түрөө һэн.

Д. Ошоров.

БУРЯАД ҮНЭН

4-дэхи нюур

1962 оной декабриин 13.

Декабриин уларил

Декабрь—үбэлэй эхин һара. Үбэл тиимэшье хүйтэнөөр эхилээгүй. Үнгэрһэн арбан хоног соо республикымнай ехэнхи газар нютагуудта 17—20 градус хүйтэн байгаа. Тиихэдэ Баргажанда—15, Байгалай эрье шадар, мүн Кабанскда—8—11 градус хүйтэн байба. Яруунын, Баунтын аймагуудта хүйтэншэг байжа, арбан хоногой дунда зэргын хүйтэн 22 градус хүрэһэн байха юм.

Арбан хоногой дундуур, мүн һүүлээр ехэшэг хүйтэн үдэрнүүд болоо. Хүрэһөөр 28—34 градус байтараа 37—40 градуста хүрэтэр (Романовка, Багдаринда) хүйтэрһэн байна.

Республикын ехэнхи хубида арбан хоног соо 1—5 миллиметрһээ 9 миллиметр хүрэтэр шииг нойто оронхой.

Арбан хоногой эсэстэ республикын ехэнхи нютагуудаар газар дээрэхи саһан 9—14 сантиметр болоод байгаа. Зарим газарта бүри ехэ саһан ороо. Жэшээнь, Горячинскда—26, Баргажанда 32 сантиметр саһатай байба. Зарим газарта арбан хоног соо саһан 5—9 сантиметр хүрэтэр (Мухар-Шэбэр, Нижне-Ангарск) нэмэһэн байха юм. Ехэнхидээ һалхи багатай үдэрнүүд байгаа.

Арбан хоногой һүүлээр Сэлэнгын мүльһэн 50—80 сантиметр зузаантайгаар хүрөөд байба. Тиихэдэ газар 90—130 сантиметр гүнзэгыдэ хүрөө.

И. Котов.

Спорт. Санын жэм гаргагд...

Улаан-Үдэ хотымнай санаар ябагшадай спортивна сезон декабрь һарада нээгдэдэг болоһон заншалтай.

Байгша декабриин 5-да «Учитель» гэжэ амаралтын гэр шадар бэрхэ бэрхэ спортсменүүд энэ сезониие нээбэ. 500 гаран хүниие нэгэдүүлһэн 133 команда бүлэг бүлэг болон хубаарилжа, эрхимлэгшэд гэһэн нэрын түлөө тэмсэһэн байна.

Городой найман жэлэй һургуулинуудай эдир хүбүүд, басагадай команданууд хоорондо ехын урилдаан болоо. Тэрээндэ 41-дэхи, 43-дахи һургуулинуудай һурагшад хоорондоо шангаар мүрысөө. 43-дахи һургуулиинхид илаһан байна. Басагадынь 3x2 километрын эстафетые 39 минута 55 секунда соо гаталаа. Тиихэдэ хүбүүдынь 4x3 километрын эстафетые 1 час 6 минута 46 секунда соо гүйжэ гараһан байха юм.

Дунда һургуулинуудай эдиршүүд нэгэ бүлэг болоод мүрысөө. 4x3, 3x2 километртэ үгтэһэн эстафетэдэ хүбүүдэй 29, басагадай 17 команда хабаадалсаба. 65, 12, 20, 42-дохи һургуулинуудай команда мүрысөөндэ һайнаар бэлдээ. Урилдаанай түрүүшын этапуудта эдэ һургуулинуудай санашад бусад һургуулинуудай спортсменүүдһээ холо түрүүлжэ, өөһэд хоорондоо тэмсэжэ гараа.

Урилдаанай дүнгөөр 65-дахи һургуулиин басагад финиш дээрэ түрүүлжэ ерээ. Тэдэнэр 3x2 километрын зайе 35 минута 45 секунда соо ябажа гараһан байна. Эдэнэрһээ хэдэхэн секундаар тахюудажа ерэһэн 12-дохи һургуулиинхид хоёрдохи һуури эзэлээ. 36 минута 19 секунда соо тэрэ зайе гаталһан 20-дохи һургуулиин һурагшад гурбадахи һуурида гараба. Хүбүүдэй эстафетнэ урилдаанда (4 хүн 3—3 километртэ урилдаагаа) гол түлэб 42-дохи, 20-дохи, 12-дохи һургуулинуудай команда түрүү һууринуудые буляалдаа. Тиигэжэ удаа дараалан 1-дэхи, 2-дохи, 3-дахи һууринуудые эзэлэнхэй.

Тусхай дунда һуралсалай газарнуудай бүлэгтэ дамжуулгын шан Железнодорожно техникумэй команда (нэгэдэхи команда) дахин абаа. Хоёрдохи һуури мүн энэ техникумэй хоёрдохи команда эзэлбэ.

Техникумүүдэй эхэнэрнүүдэй команданууд хоорондын урилдаанда медицинскэ училищиин басагад түрүүлбэ. Хоёрдохи һуурида Железнодорожно техникумэйхид гаранхай.

Дүрбэдэхи бүлэгэй командануудта үйлэдбэриин коллективүүд мүрысөө. Чазова, Брынева, Маркова гэжэ санашадтай Улаан-Үдын ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангаха комбинадай эхэнэрнүүдэй команда үлүүсэ бэрхээр ябаа. Тэдэнэр 3x3 километрын зайе 44 минута 25 секунда соо гүйжэ гараһан байха юм. Тэдэнэрһээ 3 минута 30 секундаар ... 154 трестын 2-дохи СМУ-г... шад хоёрдохи һуурида гара... бадахи һуурида «Электр... заводой санашад гараба.

Үйлэдбэриин коллективү... шүүлэй дундаһаа нёдондо... тивна сезоной нээлгэдэ ил... жуулгын шан абаһан Ул... паровозно депогой санашад... да илаба.

Эхэнэрнүүдэй дундаһаа ... группада урилдалга болоход... хи һуури ПВЗ-гэй «Локомо... гэмэйхид эзэлээ. Хоёрдохи ... технологическа институтай ... гараба.

Эрэшүүлэй суглуулагдам... дын бүлэгтэ багшанарай ... физическэ хүмүүжүүлгын ... студентнэр бүхы дүрбэн ... рүүлһээр түрүүлшоо.

Бүлэг бүхэнэй урилдаан... командануудта городой спо... дамжуулгын шан, диплому... лагдаба.

Старт абтанхай. Гэбэш... ехын урилдаанууд болох... дэ манай спортсменүүд һа... лэдхэхэ зэргэтэй.

Н. Н...

Наадан тэн хахадтаа

Буряадай хүдөө ажахын институдай хоёрдохи разрядай 16 шатаршад спортын нэгэдэхи разряд абахын түлөө хоорондоо мүрысэжэ эхилбэ. Энэ хадаа тон шанга тулалдаан болохо ёһотой. Юуб гэхэдэ, нэгэдэхи разряд абахын тула 12 хүниие илажа гараха хэрэгтэй.

Долоон уулзалгын удаа ... очкотой, нэгэ хойшолуулагда... титай, Тонтоев 4 очкотой, ... хойшолуулагдаһан партита... пов долооһоо 6 очкотой, В. ... долооһоо $5^1/_2$ очкотой ... ябана.

Р. Цы...

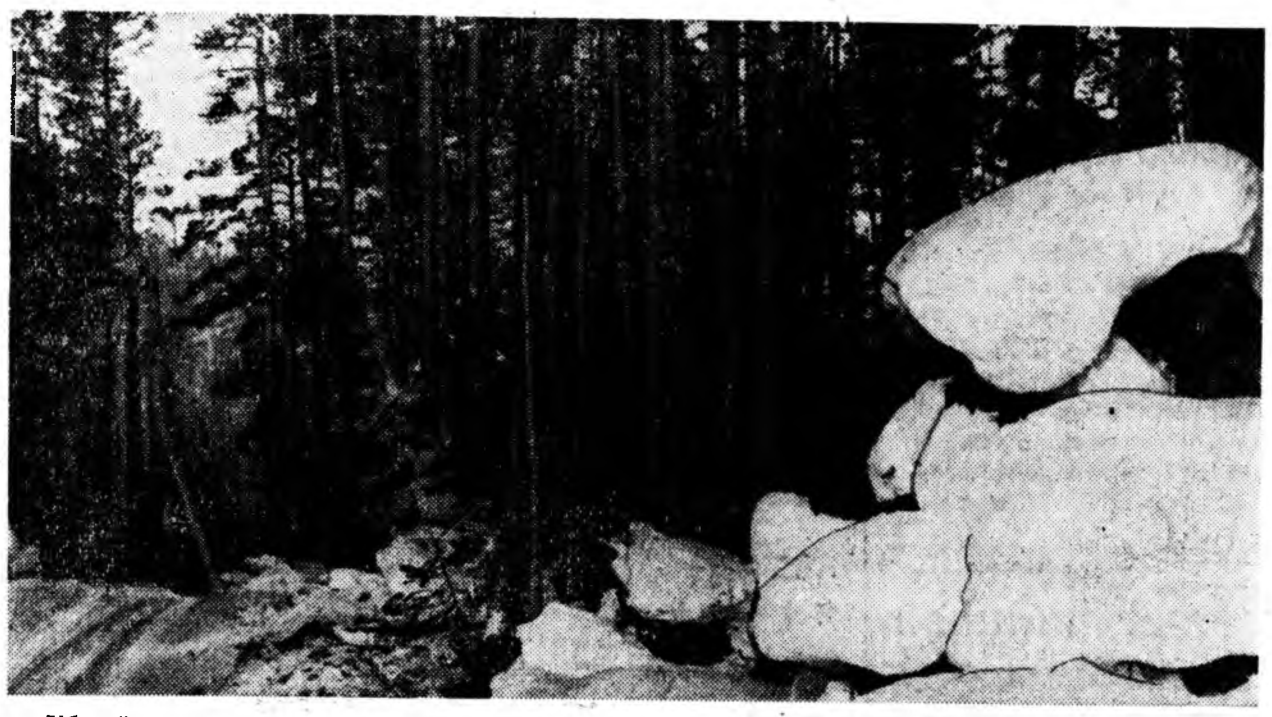
Шэнэ магазинууд, байранууд

Жэл ерэхэ тума коопера... ганизациин худалдаа найма... лон ниитын хоолой газари... үргэдэнэ. Илангаяа энэ жэ... зинууд, мүн үйлэдбэриин б... ранууд олоор баригдаа. Жэ... Зэдын Үшөөтэйн сельпо 28... гэ доро һуужа эдеэлхэ стол... хоолой хоёр магазин, эд ба... хоолой зүйл худалдаха хо... газин бараа. Тэрэшэлэн ... хадагалха склад тэндэ бари...

Гадна Петропавловка ... Зэдын райпотребсоюз байр... гэр, 12 хүнэй байха хамт... бараа.

1963 ондо худалдаа ... магазинууд, эдеэ хоолой пр... нуудай байранууд бүри оло... даха.

Н. ...

Үбэлэй дэрдам харгын хажуугаар... Т. БАДМАЕВАЙ фотоэтюд.

Макнамарын мэдүүлгэ

ЛОНДОН, декабриин 11. (ТАСС). США-гай оборонын министр Макнамара мүнөөдэр Лондон ерэбэ. НАТО-гой агрессивнэ блогой сэрэгэй бэлэдхэлдэ, нэн түрүүн «Скайболт» гэжэ американска ракетэ ашаглалгада хабаатай олон янзын асуудалнууд тушаа Англиин оборонын министр Торникрофттой хэлсээ тэрэ хэхэ юм. Дурсагдаһан ракетэнүүдые Англида барюулан үгэлгэһөө Англиин стратегическэ авиациин үйлэ хэрэгүүд дулдыдаха юм.

«Скайболт» гэжэ ракетэ бүтээхэ түсэбһөө США-гай арсаха хүсэлтэй байһан тухай, хэнэйшье мэдэһээр, хэблэлдэ толилогдоһон байна.

«Скайболт» ракетые бүтээлгын программа ехэ үнэтэй байхаһаа гадна, техническэ талаараа орёо бэрхэтэй юм гэжэ Макнамара аэродром дээрэ хэлэһэн мэдүүлгэ соогоо дурдаһан байха юм. «Скойболт» таба дахин туршагдабашье, тэрэнь амжалта асараагүй, тиимэһээ ракетэ бүтээлгэ ехэ үнэтэй болоһон байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Ерэхэ жэлдэ «Скайболт» ракетые нарижуулха хүдэлмэриин программа тушаа США-гай правительство даб дээрээ бодото шиидхэбэри абаагүй байна гэжэ Макнамара нэмэжэ хэлэбэ.

Антифашистнуудые мүрдэхэ ябадал зогсоохо

БОНН, декабриин 11. (ТАСС). Антифашистска организацинуудые хорижолхо тухай сүүдэй урда табиһан эрилтээ бусаан абахыень уряалжа, нацизмын үедэ мүрдэлгэдэ ороһон хүнүүдэй нэгэдэл Баруун Германиин правительствада хандаһан байна.

Нацизмын үедэ мүрдүүлэгшэдэй нэгэдэлые хорихо, ажал ябуулгануудтань һаад түбэг ушаруулха ябадал Хойто Рейн-Вестфальда һүүлэй үедэ хододоо шахуу үзэгдэнэ гэжэ президиум буруушаалга соогоо мэдүүлнэ. Фашизмын үедэ наһа бараһан хүнүүдэй хүүр дээрэ веногуудые табилгые Бонной засагаархин хорижолон хэтэрнэ. Энэ хуули бусын ябуулганууд ойрын сагта усадхагдаха ёһотой гээд мэдүүлгэ дотор заагданхай.

Һандаран үгырэлгын аюул доро

БЕРЛИН, декабриин 11. (ТАСС). Бонной правительствын аграрна политикада эсэргүүсэжэ байһан тухайдаа Мюнхендэ болоһон Баварiин таряашадай съездын 7 мянган делегадууд мэдүүлбэ. Съезд дээрэ тунхаглаһанай ёһоор, 1949 онһоо эхилээд Баруун Германида таряашадай 425 мянган ажахынууд үгырөө.

Брунейдэхи байдал

ПАРИЖ, декабриин 11. (ТАСС). Брунейдэ декабриин 8-да эхилһэн буһалгааниие дарахын зорилгоор Англиин сэрэгэй командовани хуурай газар дээрэхи, агаарай болон уһан сэрэгые суглуулжа үргэлжэлһөөр. Нефтеэр баялиг дурсагдаһан ольторогой эрьедэ «Кэвелир» гэжэ эсминец, мүн минын тральщик эльгээгдэһэн байна. Үглөөдэр тэндэ «Тайгер» гэжэ крейсер, сэрэгэй фрегат, мүн баһа нэгэ минын тральщик хүрэжэ ерэхэ юм ха. Тэрэшэлэн Бруней руу броневигүүд болон транспортна бусад хэрэгсэлнүүд эльгээгдэнэ.

Тэрэшэлэн Сингапурһаа ябаган сэрэгүүд абаашагдана. Информационно агентствын корреспондентнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, тэндэ Англиин мянга гаран сэрэгүүд ошоо... на. Гадна Куала-Лу... Малайн 150 полице... эльгээгдээ.

Хатуу шанга байлда... тохёолдоһоной эсэстэ ... лаһаа хэдэн арбаад ху... лаа.

ДЖАКАРТА, декабр... (ТАСС). Брунейдэ бо... һалгаан хадаа бүхы ... дээрэ бодоһон шэнэ ... дэй нэгэн хубинь боло... Индонезиин президент ... но мэдүүлбэ. Юго... Союзна гүйсэдхэлэй ве... рүүлэгшын орлогшо ... Карделиин хүндэлэлд... хэһэн банкет дээрэ ... үгэ хэлэхэдээ, дээрэ ду... һан буһалгаанууд эсэс... тэ амжалтатайгаар ила... гэжэ мэдүүлһэн байна.

Дурасхаалта хоёр үдэр

ПАРИЖ, декабриин 11. (ТАСС). Ородой искусствын элитэ ехэ ажал ябуулагша К. С. Станиславскиин түрэһөөр 100 жэлэй ойе, Украинын агууехэ поэт Т. Г. Шевченкын түрэһөөр 150 жэлэй ойе һайндэрлэхэ тухай ЮНЕСКО-гой 1963—1964 онуудай программада оруулха тухай Советскэ Союзай болон Украинын ССР-эй делегацинуудай һанамжа, дурадхалнуудые мүнөө үедэ Париж городто үнгэргэгдэжэ байгаа ЮНЕСКО-гой (гэгээрэлэй, наука болон культурын асуудалнуудаар нэгэд... цинуудай организаци) баталан һайшааба.

Энэ дурасхаалта үдэ... тэмдэглэхэ үедэ сугл... нүүдэл выставкэнүүд, ... дэй сессинүүд ЮНЕ... хэблэлнүүдтэ дурсагда... тэ ехэ ажал ябуулагша... рюулагдаһан статья бо... териалнуудые толилол... хидхэгдэхэ юм.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИ...

Манай адрес, телефону...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина 26.
ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. редактора — ... ответ. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни и про... — 24-74, сельского хозяйства и советского строительства — ... промышленности, транспорта, информации — 35-14, ку... литературы и искусства — 34-05, писем и рабселькоров — ... отдел переводов и корректорская — 35-95, бухгалтерия — ... Для междугородных переговоров — 16.
Гор. Улан-Удэ, типография Министерства ку... Бурятской АССР.
Н00630. Зак. № 578...